

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (3107) 2009 OCTOBER 6 • SPALIS 6 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Savoji aplinka

Kanados lietuvių bendruomenės (KLB) Toronto apylinkė šiemet švenčia savo veiklos 60 metų sukaktį. Sveikiname linkėdami ir toliau tęsti reikšmingą, lietuvius jungiančią darbuotę.

NUEITO kelio žymės labai ryškios tautiniu, religiniu bei socialiniu atžvilgiu. O tie kasmetiniai renginių pasikartojimai tas žymes taip giliai įspaudė, kad be jų būtų jau sunkiau beįsivaizduojamas bendruomeninis išeivijos gyvenimas. Visos didžiosios, vienaip ar kitaip lietuvius liečiančios šventės, minėjimai, lietuviškasis atstovavimas kitataučių tarpe vienodu ratu sukasi KLB valdybų rūpesčių ir iškilų savanorišku įsipareigojimu. Galima didžiuotis, kad per 60 su viršum metų dirbo šimtai pasišventusių, nesuskaičiuojamas valandas paaukojusių Bendruomenei vadovų ir vadovių, jaunų ir senų, įvairius darbus čia pragyvenimui dirbančių, bet didžiausią dėmesį skiriančių bendruomeniniams lietuviškiems reikalams. Šių žmonių dėka galėjome ir galime po svetima padange visą laiką jausti Lietuvą. Bendruomenės veikėjų iniciatyva, darbu ir įvairiomis talkomis, dargi ir finansinėmis aukomis kūrėsi ideologiniai, švietimo bei ekonominiai židiniai, stiprėjo parapijos, visos kitos suorganizuotos institucijos, tapusios gerais atramos taškais ir naujai į šį lietuviškąjį telkinį atvykstantiems, savų žmonių ieškantiems tautiečiams. Šitos pastatytos bazės ne vienam padėjo pradėti naują gyvenimą svetur. Jos buvo ir lieka reikalingos ir remtinos visais įmanomais būdais. Tik glaudi, susipratusi bendruomenė tegali ir tegalės jas išlaikyti. Neteikę atitinkamo dėmesio ir apčiuopiamos paramos tie svarbūs lietuviškieji židiniai išblės, o įgyti pastatai bei kita bendra nuosavybė atiteks tiems, kurie juos norės naudoti.

TODĖL mūsų siekis turėtų būti aiškus – išlaikyti tai, kas įgyta, kas mums priklauso ir tautiniam gyvenimui naudos neša. Šitokiai nuostatai įtvirtinti pirmiausia yra būtina ir stipri bendruomeninė mintis, nuolat skatinanti Bendruomenės veikloje dalyvauti ir ją remti. Tad tik šitokiu keliu ir turėtume eiti, nepaisydami žygeivių sudėties keitimosi bei besikeičiančių aplinkybių. Eiti ir jausti, kad esame tautos dalis, o ne sutirpimui vietinėje visuomenėje skirti benamiai ateiviai. Toks jausmas ir pasiryžimas išsilaikyti kuo esi jokių būdu laisvoje šalyje nesiaurina galimybių, nekenkia profesinei karjerai, įsidarbinimui ar įsipilietinimui. Atvirkščiai – rodomas priklausomumas savo etninei grupei dažnai atvejais naudingas, ypač kai atsiranda pasitikėjimo klausimas. Nėra abejonės, kad bendruomeninę mintį ir veiklą palaiko ir stiprina nuolatiniai, reguliarūs, organizuoti tautiečių pabendravimai. Vienas iš tokių, gal jau ir pagrindiniu tapęs, yra Kanados lietuvių dienos. Šis renginys, jau trisdešimt šeštasis, visai čia pat – spalio 9-11 dienomis vyks Toronte ir Mississaugoje. Nėra abejonės, energingi rengėjai tikisi gausaus suvažiavimo, įdomių, linksmų valandų, įspūdingų ir skambių koncertinių akimirkų, bendro ir retesnio pasilinksminimo su svečiais iš Lietuvos. Būtų naudinga, kad tokios didelės apimties lietuviškieji renginiai sudomintų ir platesnę visuomenę ir jos žiniasklaidą, kad jie neliktų labai uždariais savo kiemo pasilinksminimais. Atrodo, tam galimybių ir priemonių užtektų. Belieka sveikinti Lietuvių dienų rengėjus ir visą lietuvią, dalyvausiančią Die-nose, taipgi ir rėmėjus bei gerą žodį tariančius, ir linkėti, kad tokie suvažiavimai labiau visus surištų drauge laikytis ir džiaugtis savąja aplinka. ČS

Šiame numeryje

Katalikiškos šeimos samprata (Tėsinys) – 2 psl.

Kas ta Rita Dapkutė? – 3,4 psl.

Lietuviška mokykla kviečia moksleivius – 4 psl.

Lietuvai svarbių dokumentų paroda – 8,11 psl.

Iškili KLD paroda – pirmoji kregždė – 9 psl.

Atnaujinta “Romuva” kviečia – 10 psl.

Bronza jaunam lietuviui – 12 psl.

Auksinis vakaras lėšų telkimui – 14 psl.

XXXVI Kanados lietuvių dienoms artėjant – 15 psl.

SVEIKINAME XXXVI KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ RENGĖJUS IR DALYVIUS!

Pirmųjų Kanados lietuvių dienų, įvykusių 1953 m. rugsėjo 5-6 d.d. Hamiltone, ON, rengėjai – KLB Hamiltono apylinkės valdyba. Pirmoje eilėje – iš k. Kanados lietuvių dienų sumanytojas Kazys Baronas, narė V. Subatnikaitė, pirm. inž. J. Kšivickis, J. Giedraitis; antroje eilėje – J. Mikšys, St. Dalius ir V. Antanaitis
Ntr. iš leidinio *Lietuviai Hamiltone 1954 m.*

Vėluojanti tiesa – ar ji dar reikalinga?

Vasarai įpusėjus, politiniame Lietuvos gyvenime dėmesio išsiskyrė pora įvykių. Žinoma, jie ne tokie sensacingi kaip buvusio seimo pirmininko A. Valinsko politinio “skrydžio” žlugimo istorija, bet gana svarbūs. Pirmasis – tai iliustracijos arba viešinimo visuomeninės komisijos pirmininko A. Urmono pareiškimas, kad jis palieka šias pareigas. Antrasis įvykis – kiek vėliau pasirodęs iliustracijos komisijos oficialus pripažinimas, kad K. Prunskienė yra bendradarbiavusi su KGB. Ilgus metus šios politikės bylą sprendė du teismai. Lietuvos Aukščiausiojo teismo civilinių bylų kolegija ją pripažino teisingu, 1992 m. tą patį patvirtino ir tuometinis Aukščiausios tarybos prezidiumas. Jau daug vėliau žemesnysis – Vilniaus apygardos teismas atmetė šį kaltinimą: nesant pakankamai įrodymų ir dėl bylos senaties.

Dabar iliustracijos komisija patvirtino pirmosios valstybinės įstaigos – Lietuvos AT

prezidiumo išvadą. Bet K.D. Prunskienė žada tiesos ieškoti teisme, tad istorija tuo ir nesi-baigia. Abu šie įvykiai priminė, kad be dabartinių ekonominių, buitinių rūpesčių, švenčių ir minėjimų Lietuvos gyvenime dar tebėra gyva praeitis ir vėluojantis jos įvertinimas.

Nuo pat pirmųjų nepriklausomybės dienų buvo tikima, kad Lietuvos visuomenės susitaikymas ir atvirumas galimas, tik išaiškinus tiesą apie žmones, kurie uoliai tarnavo sovietinei doktrinai, jos represinėms įstaigoms patys ir vertė tą daryti kitus. Tiesa ir žinojimas, nebūtinai bausmė, būtų padėję išvengti daug rinkiminių nusivylimų, įtarimų ir kaltinimų, tikriausiai, demokratijos pokyčiai būtų buvę spartesni ir ryškesni.

Iliustracijos komisija buvo sudaryta, kad ji kaip nors pajudintų nuo pat nepriklausomybės pradžios stringantį šį svarbų politinį veiksmą: išaiškinimą ir viešai skelbtą bendra-

darbiavusių su KGB spec. tarnybomis asmenų pavardės. Bet praėjus beveik 20 metų nuo ketinimo atvirai ir tiesiai vertinti praeities įvykius ir veikėjus, vėl prisimenamas šis nepateisinamai uždelstas darbas.

Visuomeninės iliustracijos komisijos pirmininkas A. Urmonas viešu pranešimu apie ketinimą pasitraukti iš vadovo pareigų į tai tikriausiai ir norėjo atkreipti dėmesį. A. Urmonas, pateikdamas savo atsisakymo prielaidas, mini nepriimtą iliustracijos įstatymą ir dėl to nevaisingą komisijos darbą, kitus kliuvinius.

Tik atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, buvo paskelbtos kelios pirmosios sovietinių spec. tarnybų bendradarbių pavardės. Bet tiesos atskleidimo darbas beveik sustojo, nes vėlesnės vyriausybės neparodė jokios politinės valios jį tęsti.

Nukelta į 5-ą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:
\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - rėmėjo (paprastu paštu) • \$140 - rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - rėmėjo • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). *USA* - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs (Agreement No. 40012376. PAP Registration No. 09408, CPM 1001760), and we thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news.

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Mergelės Marijos gimimo atleidai vyko Trakuose. Visą rugsėjo antrąją savaitę vykusiais šiemetiniiais atleidais taip pat buvo pažymima Trakų bažnyčios įkūrimo 600 metų sukaktis. Atlaidų ir bažnyčios jubiliejaus atidarymui sekmadienį vadovavo Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kardinolo pamoksle užsiminta ir apie atgimstančią piligriminį kelią į Trakus tradiciją. Nuo Aušros Vartų pajudėjo Trakų link jaunimo pilgriminis žygis. Juo norima atgaivinti seną keliavimą į Trakus tradiciją, kurią šiandien jau atsimena tik senatvės sulaukę žmonės. Atlaidų proga Trakų pilyje buvo surengta konferencija, skirta Trakų bažnyčios istorijai, atidaryta fotografijų paroda “Trakų Dievo Motina – Lietuvos globėja”.

600 metų sukaktį švenčiančių Trakų parapijos šventovę 1409 m. gegužės 24 d. fundacine privilegija įsteigė Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas. Tuomet jai buvo suteiktas Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo ir šv. evangelisto Jono titulas. Nežinoma, kada buvo užbaigtos statybos ir šventovė pašventinta. Šventovės klebonas pirmą kartą paminėtas 1479 metų dokumente, vadinasi tais metais šventovė tikrai jau turėjo būti pastatyta. XVII šimt. šventovę ėmė garsinti stebuklingasis Dievo Motinos atvaizdas, prie jo besimeldžiančių žmonių gaunamos malonės. Trakai tapo viena svarbiausių Marijos šventovių Lietuvoje. XX šimt. šventovės pastatas nukentėjo per pasaulinius karus, menkai juo rūpintasi sovietmečiu. Tačiau sovietmečiu kai kurie katalikai, ypač iš Vilniaus, dažnai atvykdavo į Trakus, norėdami

priimti sakramentus šventovėje, kuri valstybės istorijos atmintimi atrode labiausiai prilygstanti sovietų uždarytai Vilniaus Katedrai. Šiuo metu Trakų šventovė atnaujinama. Trakų Dievo Motinos paveiksle vaizduojama Dievo Motina Kelrodė. Švč. Mergelė nutapyta sėdinti frontaliai, žvilgsnį nukreipusi į žiūrovą. Ant jos kairiojo kelio sėdi purpurine tunika vilkintis Vaikelis Jėzus. Trakų Marijos paveikslą garsina ir gausios kopijos.

Katalikų bažnyčios hierarchai nepritaria siūlymui leisti santuokas nutraukti ne tik teismams, bet ir notarams. Šis klausimas buvo aptartas rugsėjo 23 d. Teisingumo ministerijoje, kuri rengia ir artimiausiu metu vyriausybei turėtų pateikti atitinkamas Civilinio kodekso pataisas. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius teigė: “Manau, kad žmonių sąmonėje šeimos institucija būtų truputį nuleista žemyn, ir tai tikrai nepasitarnautų šeimos gėriui”. Pataisoje būtų numatyta galimybė santuoką nutraukti notarine tvarka. Šiuo metu santuoką nutraukti gali tik teismas. Santuoką nutraukti notarine tvarka būtų galima tik tuo atveju, jei sutuoktiniai, skirdamiesi abiejų sutarimu, neturi bendrų nepilnamečių vaikų ir kreditorių, arba kreditoriai nereiškia pretenzijų dėl sutuoktinių turto pasidalijimo būdo. Aiškinamajame rašte teigiama, kad įvedus tokią tvarką būtų sumažintas teismams tenkantis darbo krūvis. Pagal pataisas, skyrybų procesą pradedantys sutuoktiniai turėtų pasirinkimo galimybę – nutraukti santuoką ir patvirtinti gyvenimą skyrium teisme ar pas notarą.

Katalikiškos šeimos samprata

Tęsinys iš nr. 39

KUN. DR. KĘSTUTIS RALYS, Vilniaus Pedagogikos universiteto lektorius

Bendrystė tarp Dievo ir žmogaus

Santuokinė meilė, kaip vienintelė ir išskirtinė vieno asmens dovana kitam, yra galutinio išpareigojimo, išreikšto abipusiu, neatšaukiamu ir atviru sutikimu, priežastis. Šis išpareigojimas reiškia, kad šeimos narių santykiai taip pat pasižymi teisingumu, vadinasi, ir pagarba abipusėms teisėms ir pareigoms.

Nepaisant daugybės pokyčių, kurie įvyko amžių bėgyje skirtingose kultūrose, socialinėse struktūrose bei dvasinėse sanklodose, kiekvienoje kultūroje egzistuoja tam tikra santuokinio ryšio didybė, nors ne visur vienodai aiškiai ji yra matoma (Pastoracinė Konstitucija Gaudium et Spes, 48: AAS 58 (1966), 1067.).

Esminiai santuokos elementai yra: visuotinumas, pagal kurį sutuoktiniai abipusiškai ir galutinai atsiduoda vienas kitam kūnu ir siela; vienumas, kuris paverčia juos vienu kūnu (Pr 2, 24); nesuardomumas bei ištikimybė, kurių reikalauja galutinis abipusis atsidavimas; ir vaisingumas, kuriam natūraliai pasirengiama (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1639.)

Pagal Kristaus nustatymą pakrikštytieji gyvena įgimtą žmogiškos santuokos tikrovę antgamtiniu santuokos sakramento, kuris yra Dievo malonės ženklas ir įrankis, pavidalu. Santuokos sutarties tema, kaip reikšminga meilės bendrystės tarp Dievo ir žmogaus išraiška ir kaip simbolinis raktas, siekiant suvokti skirtingus didžiojo susitarimo tarp Dievo ir jo tautos etapus, kartoja si visoje išganymo istorijoje (Pastoracinė Konstitucija Gaudium et Spes, 48: AAS 58 (1966), 1070-1072).

Santuokos sakramentas apima visą humaniškos san-

tuokinės meilės realybę su visu tuo, kas joje glūdi, bei “įpareigoja ir moko krikščionis sutuoktinius ir tėvus tokio gyvenimo, kuris atitinka pasauliečių pašaukimą. (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas Familiaris Consortio, 12: AAS 74 (1982), 93-94).

Šeima yra vieta, kurioje skleidžiasi, iškyla bendruomeniškumas, ypač reikalingas vis labiau individualistinei tampančiai visuomenei. “Meilė leidžia žmogui realizuoti save nesavanaudiškai atsiduodant. Mylėti – reiškia priimti ir duoti tai, ko negalima nei pirkti, nei parduoti, ką galima dovanoti (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas Familiaris Consortio, 47: AAS 74 (1982)).

Meilės, esminės realybės santuokai apibrėžti ir šeimos dėka, kiekvieno asmens – ar jis būtų vyras, ar moteris – orumas yra pripažįstamas, priimamas ir gerbiamas. Iš meilės kyla santykiai, pagrįsti nesuinteresuotumu, kuris saugo ir stiprina visų ir kiekvieno asmeninį taurumą, kaip vienintelį vertingumo pagrindą, nuoširdų atvirumą, palankumą ir dialogą, nesuinteresuotą pasirengimą patarnauti, didžiadvasį tarnavimą ir tvirtą solidarumą (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas Familiaris Consortio, 18: AAS 74 (1982), 100-101).

Meilė taip pat išreiškiama dideliu dėmesiu senyviams žmonėms, kurie gyvena šeimoje: jų buvimas gali tapti labai vertingas.

Gyvybės perdavimas

Santuokinė meilė savo prigimtimi yra atvira gyvybės priėmimui (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas Familiaris Consortio, 81: AAS 74 (1982), 183). Žmogaus orumas yra atskleidžiamas gyvybės perdavimu. Biologiškai visai panašios į visų kitų gamtos būtybių, žmogaus tėvystė ir motinystė iš esmės ir išskirtinai yra panašios į patį Dievą. Tuo panašumu yra paremta

šeima, laikoma žmogiško gyvenimo bendruomene, meilės sujungtų asmenų bendruomene (communio personarum) (Šventasis Sostas, Šeimos teisių chartija (1983m. lapkričio 24d.).

Gyvybės perdavimas išreiškia socialinį šeimos subjektyvumą ir patvirtina meilės bei solidarumo vertybes, skatina dar kartą atrasti socialinę vertę tos visuotinio gėrio dalelės, kuri yra įgimta kiekvienam naujai į pasaulį atėjusiam vaikui, kuris dovanoja save savo broliams, seserims, tėvams, visai šeimai. Jo gyvybė yra dovana jo gyvybės kūrėjams, kurie negali nepajusti savo kūdikio buvimo, jo dalyvavimo jų gyvenime, jo įnašo į jų ir visos šeimos bendruomenės bendrąją gerovę (Jonas Paulius II, Laiškas šeimoms Gratissimam Sane, 6: AAS 86 (1994).

Auklėjimo procese šeima formuoja žmogų ir jo asmeninį orumą, atsižvelgdama į visas, įskaitant ir socialinę, jo matmenis. Šeima sudaro meilės ir solidarumo bendruomenę, kuri nepaprastai tinka mokyti ir perduoti kultūrinės, etinės, socialinės, dvasinės ir religinės vertybės, būtinas jos pačios narių ir visuomenės vystymuisi ir gerovei (Šventasis Sostas, Šeimos teisių chartija, 1983, p. 6). Šeima, vykdydama auklėjimo misiją, prisideda prie visuotinio gėrio ir yra pirmoji socialinės dorybės mokykla, kuri yra reikalinga visoms bendruomenėms (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas Familiaris Consortio, 37: AAS 74 (1982)).

Šeima atlieka visiškai autentišką ir nepakeičiamą vaidmenį ugdydama vaikus (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas Familiaris Consortio, 26: AAS 74 (1982), 111-112). Tėvų meilė, tarnaudama vaikams, kad ištrauktų iš jų (“e-ducere”) visa, kas juose geriausia, atsiskleidžia per auklėjimą. Tėvų meilė, yra ir sudvasinantis principas, taigi ir norma, įkvepianti ir vedanti visą auklėjamąją veiklą, praturtindama ją gerumo, pastovumo, kilnumo, tarnystės, nesuinteresuotumo ir pasiaukojimo vertybėmis, kurios yra pats brangiausias meilės vaisius (Jonas Paulius II, Kreipimasis į Jungtinių Tautų Generalinę Asamblėją (1979 m. spalio 2d.), 21: AAS 71 (1979), 1159). Auklėjant vaikus, vienodai svarbus ir tėvo, ir motinos vaidmuo. Todėl tėvai turi dirbti kartu. Jie turi naudotis savo autoritetu su pagarba ir švelnumu, bet taip pat, kai būtina – būti griežtais ir stipriais. Auklėjimas turi būti patikimas, nuoseklus ir išmintingas, ir tai turi būti daroma dėl vaikų integralaus gėrio.

(Bus daugiau)

Akmens Nukryžiuotojo Jėzaus šventovė Varėnos rajone, Akmens kaime, pastatyta 1759 m., yra liaudiškos architektūros, su priešais pagrindinį fasadą kylančia vertikalių proporcijų atvira varpine Ntr. iš leidinio *Kaišiadorių vyskupija*

Lietuvos kankinių atlaidų Mišios Anapilio parapijoje š.m. rugsėjo 27 d. Su kunigais ir diakonais Mišias koncelebruoja klebonas kun. Vytautas Staškevičius Ntr. K. Poškaus

Pradedant antrąjį tūkstantmetį

TOMAS VILUCKAS

Turėtume džiaugtis ir didžiuotis, kad Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio jubiliejų mūsų šalis pasitiko būdama valstybė. Juk valstybingumas yra aukščiausia tautos brandos išraiška ir tai yra vertybė, kurią turėtume saugoti bei puoselėti, nes tauta valstybingumu įgauna savo konkretumą. Daugybė gausnesnių nei lietuviai tautybių neturi savo valstybės, tad mes turime rimtą pagrindą didžiuotis savo valstybingumu.

Todėl pagrindinių tūkstantmečio renginių sutelkimas į Liepos 6-ąją, kai šventėme Valstybės dieną, yra logiškas. Ši diena mums skelbia, kad prasidėjo procesas, kurį galėtume pavadinti “nuo barbariškų genčių prie tautos”, atsirado embrioninė tautinės savimonės užuomazga, kuriai buvo lemta tapti valstybe. Sąsajos tarp Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio ir Mindaugo karūnavimo šventės yra svarbios, nes jos leidžia prabilti apie mūsų krašto krikščioniškas šaknis.

Krikščioniškojo pasaulio įžengimas į baltų žemes reiškė, kad žmonėms prie Baltijos yra lemta patirti stiprią prasminę transformaciją,

suvokti save naujame kontekste. Būtent po šv. Bruno Querfurtiečio misijos Mindaugo karūnavimas tapo Lietuvos krikščionėjimo pradžia, pradžia proceso, kuris ilgainiui trūkinėdavo, bet dabar turi puikias galimybes plėtotis.

Lietuva, būdama pasaulio dalis, neišvengiamai stoji į kryžkelę pasirinkti orientyrus šiame pasaulyje. Krikščioniškasis požiūris į daugybę visuomenę kamujančių problemų galėtų tapti tuo atsaku, kurio ieškoma, kai prabylama apie “vertybių krizės” purtomą nūdienos Lietuvą. Čia nesakoma, kad Lietuva turėtų tapti krikščioniška valstybe, nes šalies Konstitucija garantuoja valstybės ir Bažnyčios atskyrimą, tačiau krikščioniškasis požiūris į šeimą, socialines problemas, bendrabūvį asmenį gali būti tuo gelbėjimosi inkaru, kuris padėtų rasti atramos tašką šiandienos pervartose.

Simboliška, kad tūkstantmečio jubiliejaus metais mūsų valstybės gyvenime įvyko svarbių pokyčių. Po truputį krašte sklaidosi sovietinės praeities tvaikas, pastebimos pastangos silpninti oligarchų įtaką, ir belieka tikėtis, kad sunkmetis taps

dar viena proga Lietuvai atsinaujinti. Pagaliau reikšmingas ženklas ir tai, kad savo tūkstantmečio proga Lietuva išsirinko naują šalies vadovę Dalią Grybauskaitę, kuri yra pirmoji mūsų istorijoje moteris, stojanti prie valstybės vairo.

Atrodytų, kad antras Lietuvos tūkstantmetis prasidės tikrai naujai. Tačiau tūkstantmetis nėra magiškas skaičius, kuriam stuktelėjus taptume kitokie. Niekur nedings mūsų visuomenė, bendruomenės, valstybę kamuojančios problemos. Lietuvai dar reikia tapti teisine valstybe, kurioje viešpatauja teisingumas, o ne teisėjų klanai ar kieno nors nuomonė; tapti solidaria visuomene, kurioje svarbiausi yra paprasto piliečio, o ne galingųjų interesai, bendruomene, kurioje tariamasi, diskutuojama, kaip drauge gyventi, o ne vienašališkai nusprendžiama.

Paprasčiausiai norėtusi, kad prasmingas tūkstantmečio šventimas primintų, kur ieškoti savo šaknų, vertybinės atsvaros bei paskatintų mus visus prisiimti atsakomybę už šį mažą žemės lopinėlį, vadinamą Lietuva, jos atnaujinimą ir ateitį.

bernardinai.lt

Kas ta Rita Dapkutė?

Pasaulio spaudoje buvo paskelbtas čikagietės Ritos Dapkutės prisipažinimas, jog ji nuo 1986-ųjų metų palaikė ryšius su KGB agentais. R. Dapkutė, nesijausdama blogai dėl savo bendradarbiavimo, sakėsi tai dariusi vien dėl to, kad norėjusi pasilikti Lietuvoje, o KGB grasino tai sutrukdyti. Todėl ji sutikusi informuoti KGB apie maždaug 20 Vakaruose gyvenančių lietuvių. Dėl savo bendradarbia-

vimo R. Dapkutė aiškino apie tai pranešusi Amerikos saugumo agentūrai FBI ir tuo pačiu metu Lietuvos saugumo direktoriui M. Laurinkui. R. Dapkutė pasakojo, kad ji teikė informaciją FBI ir Lietuvos saugumui apie tai, kuo domėjosi KGB. R. Dapkutė buvo nereikšminga išeivijos aktyvistė prieš šiuos “žygius”, nors dienraštis *Chicago Tribune* ją pristatė kaip vieną iš svarbiausių veikėjų.

R. Dapkutė dirbo sekretore Sąjūdžio būstinėje Vilniuje. Vėliau ji buvo paskirta organizuoti Sąjūdžio Informacinę centą Čikagoje, kur jos darbą aktyviai rėmė “Santara-Šviesa” su V. Adamkumi priešaikyje. 1989-iais aukų prašyme buvo parašyta: “Sąjūdžio informacijos perdavimo telefaksu, korespondencijos, telefoninių pokalbių, spaudos padauginimų,

Nukelta į 4-tą psl.

ŠI SAVAITĖ LIETUVOJE

Nepatenkinama veikla

Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės nuomone, Valstybės saugumo departamentas (VSD) dirba nepatenkinamai, ir ji ruošiasi teikti VSD reformos siūlymus. “VSD būtina depolituoti, kad politikai negalėtų daryti įtakos tiesiogiai šios institucijos, kuri yra labai svarbi, darbui,” sakė ji, ir pažymėjo, kad VSD vadovas P. Malakauskas iki šiol nepateikdamas VSD pažymų seimui elgiasi pagal įstatymus.

P. Malakauskas atsisako vykdyti parlamento nutarimą ir pateikti NSGK (Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto) 12 analitinių pažymų ir dėl to yra sulaukęs politikų priekaištų.

NSGK parlamentinių tyrimą dėl VSD veiklos atliko 2006 m. Parlamentarai nustatė darbo tvarkos, koordinavimo spragų, atskleidė kai kurių pareigūnų ir verslo struktūrų daromą įtaką departamento vadovybei. Po šių išvadų tuometinis VSD gen. direktorius A. Pocius atsistatydino iš pareigų.

Nori mažinti išlaidas

Seimo pirmininkei Irenai Degutienei pasiūlius mažinti išlaidas parlamentinei veiklai, seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcija nutarė mažinti šias išlaidas 15%. Nenustatyta, ar mažins atsisakant padėjėjų, ar mažinant kitas išlaidas. Seimo pirmininkė yra pasiūliusi nuo 1.5 iki 1 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio sumažinti seimo nariams skiriamas lėšas parlamentinei veiklai. Seimo pirmininkės manymu, jeigu seimo nariai solidarizuojasi su visuomene, jie lygiai taip pat turi susimąžinti išlaidas.

Seimo TS-LKD frakcija siūlo sumažinti seimo pirmininko reprezentacines lėšas, taip pat siūlo 50% sumažinti lėšas, skirtas frakcijų veiklai finansuoti. Frakcija ragina seimo nariams irgi sugriežtinti automobilių užsakymo galimybes.

Protestai Vilniuje

Spalio 1 d. Vilniuje surengtos keturios protesto demonstracijos. Piketavo pareigūnų, medikų, pedagogų ir bibliotekininkų profesinės sąjungos. Priešais Sveikatos apsaugos ministeriją demonstravo Medikų profesinė sąjunga. Ikiteisminio tyrimo įstaigų, Ugniagesių gelbėtojų, Lietuvos pasienio pareigūnų profesinės sąjungos ir Valstybinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas tuo pačiu metu protestavo prie Vidaus reikalų ministerijos (VRM).

Lietuvos bibliotekininkų

sąjungos nariai – iš visų Lietuvos apskričių, miestų suvažiuavę viešųjų, mokyklų ir kitų bibliotekų darbuotojų delegatai iškėlė savo reikalavimus ir juos įteikė kultūros ministeriui Remigijui Vilkaičiui. Bibliotekininkų atstovai reikalavo nemažinti bibliotekų mokslo fondų ir darbuotojų atlyginimų, o esamus bibliotekininkų darbuotojų atlyginimus pripažinti minimaliais tarifiniais atlyginimais.

Pedagogų profesinės sąjungos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) protestavo, kad mokytojams atlyginimai mažinami ne 8%, kaip kitiems biudžetiniams, o 20-24%. Prie ministerijos susirinkę apie 300 žmonių išsakė nepasitenkinimą ir mokyklų uždarymu, “pašlijusiu” dialogu su ministerija, švietimo reforma. Protesto dalyviai reikalavo, kad būtų atnaujinta ilgalaikė jų darbo užmokesčio programa, kad ŠMM pasirašytų kolektyvinę sutartį su profsąjungomis.

Kariaus iki 2013

Seimas spalio 1 d. pritarė nutarimo projektui, kuriuo Lietuvos karių dalyvavimas tarptautinėse operacijose gali būti pratęstas iki 2013 m. pabaigos. Nutarime numatytas maksimalus 420 tarptautinėse operacijose Balkanų, Vidurinės ir Pietų Azijos, Pietų Kaukazo bei Persijos įlankos regionuose galinčių dalyvauti karių ir karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų skaičius. Dabar 270 Lietuvos karių dalyvauja tarptautinėse operacijose pagal seimo 2007 m. suteiktą ir iki 2010 m. pabaigos galiojantį mandatą. Pagal jį ir tarptautines operacijas taip pat gali būti siunčiama iki 420 karių.

Norima galiojantį seimo mandatą pratęsti 3 metams pirmiausia dėl vykdomos NATO Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (TSPP) operacijos Afganistane, kur Lietuva vadovauja Provincijos atkūrimo grupei Goro provincijoje ir išlaiko Specialiųjų operacijų pajėgų vienetą.

Pateikdama šį projektą Krašto apsaugos ministerė Rasa Juknevičienė garantavo, kad Lietuva nesirengia nei didinti karių skaičiaus tarptautinėse misijose, nei siųsti karių į naujas operacijas. Ji pabrėžė, kad išlaidos, susijusios su Lietuvos karių dalyvavimu tarptautinėse operacijose, apmokamos iš krašto apsaugos sistemai skirtų biudžeto lėšų. Dalyvauti tarptautinėse operacijose 2009 m. skirta 64 mln. litų, o 2010 m. tam numatoma skirti 55 mln. litų.

Toronto lietuvių Maironio mokykla pradėjo 61-uosius mokslo metus. Mokyklos klases užpildė lietuviškas vaikų klegesys, smagūs jų mokytojų, padėjėjų veidai. Šeštadieniais neteks pamiegoti ilgiau beveik pusantro šimto lietuvių ir lietuvių kilmės vaikams ir jų tėveliams ar seneliams, kurie kantriai palydi į mokyklą ir pasitinka po pamokų. Pasiryžusius mokytis gimtosios tėvų ir senelių kalbos laukia nelengvas darbas – pamokos ir namų darbeliai, užduotys ir kliūvanti gramatika su daugybe linksnių ir nosinių. Bet šituos nesmagumus su kaupu atperka naujos pažintys ir draugystė su ta pačia kalba kalbančiais bendraamžiais, paprastai išliekanti visam gyvenimui; bendros mo-

Mokyklos biblioteka – nuošalus kabinetai, pripildyti knygų, žemėlapių ir kitų mokyklinių reikmenų visada atviri ir mokytojams, ir moksleiviams. Jau daugelį metų šį knygų kampelį tvarko Živilė Šelmienė. Tėviškės žiburiuose skaitome Ž. Šelmienės pranešimus apie mokyklos gyvenimo įvykius, šventes ir kasdienybę

kyklos šventės ar repeticijos, susitikimai su mokyklos svečiais. Mokslo metų pradžia nelengva ir mažiesiems, kurie pirmą kartą ateina į lietuvišką

Lietuviška mokykla kviečia moksleivius

Pirmieji žingsniai į mokslo pasaulį. Ikimokyklinės grupės vaikučių mažos rankelės mokosi valdyti pieštuką, spalvinant nesudėtingą piešinėlį; raidės bus rašomos daug vėliau (mokyk. J. Dzemonienė, 3-čia iš deš., padėjėja N. Jančiukaitė)

mokyklą, ir tėveliams, pasiryžusiems daug metų skirti savo šeštadienių priešpietės kelionėms į Maironio mokyklą. Visada lieka abejonė, ar patiks mokykloje, ar norės toliau ją lankyti, ar nebus per sunku?

Po ilgesnės pertraukos grįžusi į mokyklą mokyklos vedėja A. Šimonėlienė, ne naujokė lietuviško švietimo darbuose, tas abejones pasiruošusi išsklaidyti. Mokykla, net ir jau prasidėjus mokslo metams, pasiruošusi sutikti visus, kam įdomi lietuvių kultūra ir kalba, visai nesvarbu, kad mažai ar visai nemokama lietuvių kalbos. Mokyklos vadovė pasidžiaugia, kad naujam darbymečiui susirinko geras mokytojų ir jų talkininkų būrys. Daug tikimasi iš naujai atėjusių jaunų mokytojų ir padėjėjų, džiaugiamasi tais, kurie grįžo po ilgesnės pertraukos.

Dar prieš mokslo metų pradžią mokyklos administracija išsiuntė tėvams laiškus,

Tris lietuviškos mokyklos moksleivius – du dabartinius ir vieną būsimą augina Loretos ir Algio Valančių šeima. Vyresnysis Arnas – Aukštesniųjų lituanistinių kursų 11 klasės moksleivis, vidurinis Lukas – trečiaklasis, o mama Loreta su mažuoju Aidu palydi ir sutinka juos abu mokyklos kieme

supažindindama su darbo tvarka ir naujovėmis. Pagal mokytojų ir tėvų pageidavimus šiemet bus bandoma klasei dirbti kitaip. Jau senokai pastebėta, kad į klases susirenka labai nevienodai mokantys kalbą vaikai. Vieni puikiai kalba lietuviškai, kiti – vos supranta.

Nemokančius kalbos vaikus ir jų tėvelius baugina, kad pamokos ir užduotys gali būti nesuprantamos ir sunkios. Nelengva ir mokytojams dirbti su tokio skirtingo lygio klase, nes skiriant dėmesio mažiau mokantiems, skriaudžiami kiti, kurie gali susidoroti su sudėtingesnėmis užduotimis, daugiau išmokti. Šiemet nutarta dirbti, pagal kalbos

Kristina Pabedinskaitė, buvusi Maironio mokyklos ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleivė, į mokyklą sugrįžo jau kaip mokytojos padėjėja

mokėjimo lygį suskirsčius į grupes, joms parengiant ir skirtingas užduotis. Apie Lietuvą ir jos kultūrą nemokantiems kalbos bus aiškinama angliškai, pamažu mokant suprasti ir šiek tiek pramokti lietuvių kalbos.

Tad mokyklos administracija nuoširdžiai ragina tėvelius ir jų vaikus, kurie nespėjo išmokti lietuvių kalbos ir dar neužsiregistravo šiems mokslo metams – ateikite į lietuvišką mokyklą, esančią 70 Mattice Ave. (Toronto, Bloor/Kipling sankryža). Svarbu, kad būtų noras kuo daugiau sužinoti apie Lietuvą ir jos kultūrą. Šiemet mūsų moksleiviai turės ir etnografijos, muzikos pamokas ir, žinoma, savo balsais prisijungs prie kitą vasarą Toronte vyksiančios lietuvių dainų šventės. Tikimės ir stengsimės, kad tie 30 mokyklinių šeštadienių būtų užpildyti prasmingais, įdomiais užsiėmimais, smagiomis šventėmis. **SK**

Kas ta Rita Dapkutė?

Atkelta iš 3-io psl.

katalogavimų, siuntinėjimų, konsultacijų”. Tuo metu R. Dapkutė jau palaikė ryšius su KGB. Sąjūdžio Info centras šiek tiek dublikavo ir konkuruavo su puikiai veikiančia Lietuvių informacijos centro agentūra Niujorke ir Vašingtone, kurioms vadovavo kun. Kazimieras Pugevičius, Viktoras Nakas ir Gintė Damušytė.

Lietuvių informacijos centras buvo ypač nenaudingas sovietams, nes kartu su kitomis žiniomis pasauliui perduodavo ir *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką. Kronikai* uždaryti ir jos bendradarbius susekti Sovietų Sąjungos KGB dėjo ypatingai daug pastangų. R. Dapkutė KGB pakrikštijo “Gracija”. Čia gali-

me įžvelgti humoro, kaip ir su “Šatrija”. Vladas Vijeikis *Dirvoje* komentavo šį faktą taip: “Juokiuosi kartu su KGB. Tie vyrukai dar turi humoro. Dviejų su puse šimtų svarų mergaitei paskirti slappyvardį ‘Gracija’ reikia turėti gerą humoro jausmą”. Šypsotis nesinori, nes reikalai per daug rimti.

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, R. Dapkutė dirbo Aukščiausiosios tarybos centre Vilniuje. Dirbti Sąjūdžiui ją pasamdė neseniai Lietuvos AT komiteto išaiškintas, bet neprisipažinęs KGB bendradarbis V. Čepaitis. Jos santykiai su KGB nutrūko 1990-iais. K. Prunskienės KGB veikla Lietuvoje bus išnagrinėta iki galo. Bet kas išaiškins R. Dapkutės nudirb-

tus darbus?

Pirmiausia manyčiau, kad V. Adamkus ir jo bendradarbiai turėtų paaiškinti, ką ir kada jie žinojo apie R. Dapkutės veiklą. Taip pat neteko matyti ataskaitos dėl rinklėvos. O gal tik nepastebėjau? Dar svarbiau – Stasys Lozoraitis, Lietuvos ambasadorius Vašingtone, kurį mes visi gerbiame ir remiame. Po R. Dapkutės prisipažinimo jo žodžiai buvo cituojami dienraštyje *Chicago Tribune*: “Aš viską žinau apie jos praeitį ir, jeigu ji norėtų dirbti man, ji gautų darbą tuoj pat. Ji neturi jokių šešėlių savo praeityje... Aš turiu labai gerus šaltinius, kurie galėtų patvirtinti, kad ji nedirbo prieš Lietuvos žmones”. Neteko girdėti, kad nors vienam Vakaruose gyvenančiam

lietuviui mūsų ambasadorius būtų paaiškinęs, kodėl R. Dapkutės pranešimai apie juos nebuvo žalingi jiems patiems, jų giminėms bei mūsų veiklai Vakaruose.

Dabar Lietuva yra laisva. Kodėl negalima šios informacijos atskleisti? Gal tai buvo padaryta privačiai?

Pati R. Dapkutė galėtų viešai papasakoti, apie ką KGB rinko informaciją. Nors gal jau yra per vėlu, bet vis tik Vakarų lietuviai turi teisę žinoti. Gal Lietuvoje nukentėjo jų giminės, draugai? Gal galima kaip nors tokią žalą atlyginti? Manyčiau, kad darbas su KGB nėra vien juokas. Būtų malonu išgirsti iš mūsų vadų, ką jie žinojo apie R. Dapkutės “patriotinę veiklą?” Gal jai “Vyčių” paskirti garbės titulai (prieš jos prisipažinimą) nėra pakankamai vertingi? Gal jos darbams įvertinti rei-

kėtų didesnio pagerbimo? ... Žr. *Balionai, bananai ir biurokratai* (Povilo Žumbakio radijo programos komentarai, psl. 35-39, 1994 Chicago, Illinois (Kalba netaisyta. Aut. past.).

Galbūt ponas Žumbakis pernelyg kategoriškas ir šališkas? Dažnas pagalvotų. Bet ne. Kadangi išeivijos gyvenimu ir jos veikla domiuosi nebe pirmi metai, susiradau LFB studijų biuro leidinį *Bendravinimas su Lietuva*, kurio autorius yra V. Vaitiekūnas. Leidinyje jis vėlgi pateikia faktus dėl “Santaros-Sviesos” pozicijos Lietuvos laisvės byloje, kur “Santaros-Sviesos” motto akivaizdžiai ir šurkščiai kertasi su Vasario 16-osios principais reiškiant kapituliacinį kultūrinės bei ekonominės autonomijos šūkį.

Arnoldas Taujanskas, Tarptautinio komiteto “Ženeva-49” pirmininkas

• *Niekada nesisvaikyk purvais: į taikinį gali nepataikyti, o tavo rankos vis pasiliks purvinos.* (J. Parker) • *Kas eina su vilkais, išmoksta ir staugti.* (Ispanų priežodis) • *Akyse kaip šilkas, už akių – kaip vilkas.* (Liet. priežodis) • *Širdžiai reikalingos ašaros, kaip žemei – lietūs.* (V. Hugo)

Vėluojanti tiesa – ar ji dar reikalinga?

Atkelta iš 1-mo psl.

Be aiškių strateginių krypčių ir pagrindinio tikslo apibrėžimo, be finansinės paramos ir specialistų komisija buvo tarsi berankė. Dėl tų pačių priežasčių anksčiau atsi-statydino jos buvusi vadovė, dabar seimo narė Dalia Kuodytė.

Dar vienas A. Urmono minimas kliuvinytis viešinimo veiklai, kad nebuvo desovietizacijos įstatymo pačioje nepriklausomybės pradžioje. Pas- kelbus apie galimybę prisipa- žinti patiems apie bendradar- biavimą su Lietuvai priešiš- komis sovietinio saugumo įstaigomis, savanoriškai prisi- pažino apie 1,500 žmonių. Jų pavardės išlaptintos valstybės įstatymu. Bet bendradarbia- vusių su sovietinėmis spec. tarnybomis būta daugiau – apie 8,000; jie niekur neišny- ko. Tie keletas, kurie neišven- gė viešumo tinklo – eiliniai, o “didelės žuvys” surado landas ir užtarėjų. Komisijos pirmi- ninko nuomone, nedovanoti- na, kad taip ir liko neatsakyta į klausimą, ar bendradarbia- vusieji su spec. tarnybomis ga- li užimti pareigas vyriausybės tarnybose, ypač diplomatinė- se ar politinėse įstaigose.

Pats viešinimo tikslas, kad valstybės valdymui nedarytų įtakos asmenys, bendradar- biavę su sovietinio saugumo tarnybomis, dar svarbus ir šiandien. Jeigu nesame pajė- gūs baigti iliustracijos, reikėtų paskelbti turimus duomenis, kad visuomenė žinotų, ką ren- ka į seimą ar savivaldybes, kas tvarko mūsų gyvenimą. Tokia nusprendusio palikti savo pa- reigas komisijos vadovo A. Urmono nuomonė.

Dabartinio seimo valsty- binio saugumo ir gynybos ko- mitetui teks imtis šio uždelsto darbo, padedant iliustracijos komisijai atlikti svarbų iš- pareigojimą visuomenei. Šią vasarą Lietuvos seimo valsty-

binio gynybos ir saugumo ko- miteto pirmininkas dr. A. Anušauskas lankėsi Toronte. Dr. A. Anušauskas – istorikas, to sudėtingo laikotarpio tyri- nėtojas, daugelio mokslo stu- dijų, knygų, filmų apie Lietu- voje veikusių sovietinių sau- gumo įstaigų darbą, archyvus ir jų likimą autorius, Lietuvos genocido ir rezistencijos tyri- mo centro genocido ir rezis- tencijos departamento direk- torius. Po susitikimų ir pokal- bių su Toronto lietuvių bend- ruomenės nariais jis sutiko

Kartu su seimo nare Agne Bi- lotaite pasiūlėme iliustracijos įstatymo pataisą, kad būtų ga- lima skelbti KGB kadrinių darbuotojų pavardes. Tokių buvo gal pora tūkstančių ir prisidėtų gal dar pora šimtų rezervinių talkininkų.

Nemanau, kad Lietuvos visuomenė labai pasikeistų, užbaigus šį darbą. Praėjo tiek laiko, per tiek metų daug kas dėl amžiaus ar sveikatos pasi- traukė iš aktyvaus gyvenimo, perėjo į kitas, privačios veik- los sritis.

Lietuvos seimo narys, Seimo valstybinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas, Lietuvos Genocido ir rezistencijos centro genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direkto- rius, istorikas, publicistas dr. A. Anušauskas

pasidalinti mintimis apie liust- raciją ir būsimas permainas iliustracijos komisijos veikloje.

Dr. A. Anušauskas, Lie- tuvos seimo valstybinio sau- gumo ir gynybos komiteto pir- mininkas: – “Apie iliustraciją kalbama daug, bet paskelbta ir skelbiama daug neteisingos informacijos. Tiesa, iliustraci- jos įstatymo nauja redakcija, gegužės mėn. pasiūlyta, dar nepriimta, neabejoju, tai bus padaryta rudens sesijoje. Joje bus numatyta labai svarbus įrankis komisijos darbui – pirmą kartą skiriamos lėšos jos tyrimams, specialistams apmokėti. Tai bus jau ne vi- suomeninė, bet valstybinė ko- misija. Tikimės, kad iliustraci- jos procesas bus kitoks ir veiksmingesnis. Šis darbas tu- rėtų baigtis 2012 metais. Tei- siškai tai labai aiški riba. Bet praktiškai jis niekada nesi- baigs. Lietuvoje neišliko be- veik jokių KGB archyvų, tad aiškinantis sunku surasti įtari- mus paremiančių įrodymų.

Gal didesnę susirūpinimą keltų buvusių spec. tarnybų bendradarbiai, šiandien tapę įžymiais verslininkais. Dauge- lio iš jų biografija ir praeitis žinoma tik nedaugeliui. O juk tų verslininkų bendradar- biamis ar užsakovams reikėtų žinoti su kuo bendradarbiau- jama, kas atstovauja Lietuvos vardu ir interesams versle, su kuo pasirašomos sutartys.

Į klausimą apie kitų Eu- ropos valstybių patirtį galiu pasakyti tik tiek, kad joms bu- vo lengviau tai padaryti. Slo- vakijos, Čekijos valstybėse šis procesas vyko sklandžiau, nes jų archyvai nebuvo niekur iš- vežti, jie liko vietoje.

Mes Lietuvoje turime tik labai fragmentiškus archyvus, kiti arba sunaikinti arba atsi- dūrė kitur. Tad komisijos dar- bas tam ir reikalingas, kad iš tų likučių, sunkiai randamų dokumentų, kiek įmanoma, atkurtų tiesą, tegul ir šiek tiek pavėluotą.

Kalbėjosi S. Katkauskaitė

KANADOS ĮVYKIAI

Kiek gyventojų?

Pagal paskutinius Vals- tybinės statistikos tarnybos duomenis Kanados 142-ąjį gimtadienį liepos 1 d. pasiti- ko 33,739,900 gyventojų. Jų skaičius per pastaruosius metus pagausėjo 121,000, paskutiniais metais į Kanadą persikėlus 84,000 imigrantų ir padaugėjus gimstamumui. Pastebimai padidėjo gyven- tojų skaičius vakarinėse pro- vincijose, ypač Albertoje.

Dar kartą konservatorių vyriausybės galima žlugimą atitolino NDP. Liberalų par- tija, bent jos vadovai, nepri- tarė S. Harper pateiktam trečiajam pranešimui apie ekonominio skatinimo fon- do lėšų panaudojimą. S. Harper, lankydamasis St. Johns (NB) paskelbė, kad išleista 90% lėšų, jau vykdo- ma daugiau kaip 7,500 įvai- rių projektų. Liberalų parti- jos vadovas M. Ignatieff ma- no, kad tas skaičius daug ma- žesnis ir dėl to vyriausybė neverta pasitikėjimo. Tačiau jau antrą kartą liberalams pritarti atsisakė NDP, kuri laukia, kad būtų priimta nauja nedarbo pašalpų mo- kėjimo tvarka.

Kitamet didžiausių pa- saulio valstybių vadovai ir atstovai savo pasitarimą rengs Kanadoje. Ministeris pirmininkas S. Harper pra- nešė, kad mūsų valstybė pa- siruošusi priimti abi pasau- linio ekonominio pasitarimo dalyvių grupes. Mažesnioji grupė (G-8) posėdžiaus Huntsville, ON, didesnioji (G-20) – kuriame nors Mus- koka miestelyje. Išplėsti- niame pasitarime Pittsburge (JAV) Kanados vyriausybė sulaukė gero vertinimo fi- nansų reguliavimo ir kont- rolės srityje. Pasitarime pa- gal Kanados patirtį buvo pri- imtas sprendimas riboti pre- mijas ir išmokas bankų val- dytojams ir vyr. specialis- tams, reikalauti viešumo ir skaidrumo jų veikloje. Taip pat nutarta, kad pasaulio ekonomikos svarstybas iš buvusio aštuoneto (G-8) perimtų didesnė G-20 vals- tybių grupė. Jai priklauso ne tik pasiturinčių, bet ir be- siyvstančių didžiausių pa- saulio valstybių vadovai ir atstovai.

Kanada privalo sumo- kėti visą – \$68 mln., o ne dalį baudos JAV už pažeistą su- tartį, tiekiant didesnę nei su- tartą kiekį minkštosios me- dienos. Taip nusprendė tarp- tautinis Trečiųjų teismas Londone (D. Britanija), į kurį kreipėsi Kanados vy- riausybė. Ginčas dėl papil- domų mokesčių tęsiasi jau beveik dešimtmetį. JAV ne- sitikėdama, kad bauda bus sumokėta, jau dabar ima di- desnius mokesčius iš Onta- rio, Kvebeko, Manitobos ir

Saskatchewan provincijų. Kanados ministeris pirmi- ninkas patvirtino, kad vals- tybė tarptautinio Trečiųjų teismo sprendimą vykdys ne- delsiant.

Už abejingumą savo pi- liečiams – teismo ieškiniai valstybei. Montrealio gyven- tojas Kanados vyriausybei pateikė 27 mln. ieškinį. Jis tvirtina, kad Kanados vyriau- sybė jam nepadėjo, be kaltės pakliuvus į kitos valstybės kalėjimą. Turintis dvigubą Kanados – Sudano pilietybę Abdelrazik 2003 m. išvyko į Sudaną aplankyti sergančios motinos ir ten buvo sulaiky- tas, įkalintas ir netgi kanki- namas. Jis buvo įtartas pa- galba ir ryšiais su teroristais. Išleistas iš kalėjimo Abdel- razik prisiglaudė Kanados ambasadoje, bet negalėjo parvykti į Kanadą 6 metus, nes vyriausybė neišdavė nau- jo paso. Jo vardas lig šiol įra- šytas Jungtinių Tautų organi- zacijos patvirtintame “Drau- džiamai skraidyti (No – Fly)” sąraše. Kitą piniginių ieškinį, tik daug mažesnę, dėl patir- tos skriaudos, yra pateikusi montrealietė. Ji buvo apkal- tinta asmenybės klastojimu ir sulaikyta Kenijoje. Tik DNR patikrinimu įrodžiusi, kad ji yra tas asmuo, kaip rodo jos dokumentai, ji ga- lėjo grįžti į Kanadą.

Švari energija turi būti gaunama be žalos sveikatai. Tokia išvada padaryta ir pa- tvirtinta Ontario provincij- os parlamento *Švarios ener- gijos akte*. Svarstant įstatymo projektą ir vėjo jėgainių ateitį bei plėtrą buvo atkreip- tas dėmesys į gyventojų skun- dus ir medikų išvadas, kad gyvenantys labai arti vėjo jė- gainių gali patirti sveikatos ir miego sutrikimus dėl nuo- latinio ūžesio ir virpėjimo. Įstatyme numatyta, kad vėjo jėgainės turi būti statomos ne arčiau kaip 550 metrų nuo gyvenamųjų namų.

Nepirkti Kanados tiekia- mo klevų sirupo tol, kol ne- bus visiškai atsakyta ruonių medžioklės, siūlo praėjusio šimtmečio 6-7 dešimtmečiu išgarsėjusi Prancūzijos kino aktorė Brigitte Bardot, 75. Prieš kelis dešimtmečius pa- sitraukusi iš kino, B. Bardot savo energiją, laiką ir lėšas skiria laukinių gyvūnų ap- saugai. B. Bardot ir kitiems gamtosaugos aktyvistams ra- ginant, šią vasarą 27 Euro- pos sąjungos valstybės pri- ėmė sprendimą nepirkti su- medžiotų ruonių ir iš jų gami- namų vaistų, kosmetikos ar buitinių gaminių. Bet buvusi aktorė dar siekia didesnės baudmės Kanadai – ekono- minio mūsų valstybės boiko- to. Kanada tiekia pasaulio rinkai apie 90% klevų si- rupo. **SK**

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside DENTAL

9thLine Dental

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171 (905) 785-3900

115 Lakeshore Road E. Mississauga, ON L5G 1E5
www.watersidedental.ca

104-3945 Doug Leavens Blvd. Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

MŪSŲ TĖVYNĖJE

PAVARDES GALĖS SULIETUVINTI

Teisingumo ministeris Remigijus Šimašius žada artimiausiu metu įteisinti Lietuvos gyventojams galimybę sulietuvinti savo pavardes atsisakant slaviškų priesagų. Įsigaliojus naujai tvarkai, bus galima atsisakyti tokių slaviškų priesagų, kaip -evičius, -avičius ar -auskas. Kalbininkai neprieštarauja, kad tokia galimybė būtų sudaryta, bet teigia esantys prieš galimą visuotinį pavardžių keitimą, apie ką buvo svarstoma tarpukario Lietuvoje. Teisingumo ministeris tvirtina taisykles dėl pavardžių keitimo. Svarstomas ir susitrumpinimas pavardės, paliekant tradicinį įprastą vartoti trumpintą variantą. Asmenys, norintys atsisakyti slaviškų priesagų pavardėse, turės kreiptis į civilinės metrikacijos įstaigas. R. Šimašiaus teigimu, įteisinus naują tvarką, masinio pavardžių keitimo Lietuvoje neturėtų būti. Dėl įvairių netricinių priežasčių, neskaityt santuokų ir ištuokų, kasmet pavardes prašo leisti pasikeisti apie 1500 Lietuvos gyventojų.

KALBŲ MOKĖJIMAS

ES statistikos agentūros "Eurostat" duomenimis, dvi ar daugiau užsienio kalbų 2007 m. Lietuvoje sakė mokantys 66.1% 25-64 metų šalies gyventojų, vieną užsienio kalbą – 31.5%, nė vienos – vos 2.5%. Tyrimo duomenimis, geriausiai Lietuvos gyventojai moka rusų kalbą. Apklausą atlikta 21 iš 27 ES valstybių narių rugsėjo 26 d. minimos Europos kalbų dienos proga. Tyrimo duomenimis, vidutiniškai šiose valstybėse bent dvi užsienio kalbas mokėjo 28.1% gyventojų. Lietuvos gyventojus šioje kategorijoje siek tiek pralenkė Slovėnijos (71.8%), Slovakijos (68%) ir Suomijos (67.9%) gyventojai. Prasčiausiomis užsienio kalbos žiniomis pasižymi Vengrijos gyventojai – net trys iš keturių (75%) sakė nemokantys jokios užsienio kalbos. Rusų kaip užsienio kalbą be Lietuvos geriausiai taip pat moka Bulgarijos, Estijos, Latvijos ir Lenkijos gyventojai. Kitose apklaustose valstybėse vyravo anglų kalba.

NEDARBO LYGIS

Lietuvoje nedarbo lygis šių metų antrąjį ketvirtį siekė 13.7%, o jaunimo nedarbas – net 31.2%. Tai yra vienas didžiausių rodiklių visoje Europos sąjungoje. ES statistikos tarnybos Eurostato duomenimis, Latvijoje nedarbas antrąjį ketvirtį siekė 17.1%, 15-24 metų amžiaus bedarbių – 28.1%,

o Estijoje – atitinkamai 13.3% ir 24%. Didžiausias nedarbas rugpjūčio mėnesį, kaip ir liepą, buvo Ispanijoje (18.9%) ir Latvijoje (18.3%), mažiausias – Olandijoje ir Austrijoje – atitinkamai 3.5% ir 4.7%. Nedarbo lygis visoje ES rugpjūčio mėnesį pakilo iki 9.1% ir buvo didžiausias nuo 2004 m. kovo mėnesio, o vien euro zonoje – iki 9.6% – didžiausias nuo 1999 m. kovo. Eurostato skaičiais, rugpjūtį bedarbių skaičius ES išaugo iki 21.87 mln., iš kurių 15.16 mln. – euro zonos šalyse.

PRAŠYMAI INTERNETE

Siekiant padidinti Lietuvos vizų tarnybų darbo efektyvumą į elektroninę erdvę perkeltas prašymų išduoti vizą pildymas. Konsulinės išankstinės registracijos informacinė sistema (KIRIS), kuria naudojantis prašymą išduoti vizą galima iš anksto užpildyti kompiuteriu su interneto ryšiu, įdiegta daugiausia vizų išduodančiose Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose Rusijoje, Gudijoje ir Ukrainoje. Užsienio reikalų ministerija pastebi, kad dėl naujosios tvarkos paspartėjo konsulinė pareigūnų darbas. Vizų tarnybų darbuotojams nebereikia patiems įvedinėti duomenų į sistemą, todėl jie gali priimti daugiau prašymų išduoti vizą bei greičiau juos apdoroti. Pavyzdžiui, Lietuvos ambasadoje Gruzijoje liepą įdiegus naują elektroninę paraiškų Šengeno vizai pildymo sistemą, beveik pusė pateiktų prašymų užpildoma naudojantis naujomis elektroninėmis galimybėmis. Dabar daugiau nei pusė visų ambasadai pateiktų prašymų yra užpildyta elektroniniu būdu. Tuo tarpu Lietuvos ambasada Minske per dieną priimdavo vidutiniškai 300-350 prašymų išduoti vizą, o su naująja KIRIS programa per dieną galima priimti iki 400-450 prašymų.

VOKIETIJOS KRYŽIUS

Vokietijos karinių oro pajėgų junginys, šiuo metu vykdamas NATO greitojo reagavimo Oro policijos misiją Baltijos šalyse, rugsėjo 25 d. Kryžių kalne pastatė kryžių. Taip siekiama pagerbti užsimezgusią Vokietijos karinių oro pajėgų karių ir Lietuvos valstybės piliečių draugystę. Kartu tai pagarbos simbolis Baltijos valstybių piliečių tradicijoms. Kryžių pašventino Lietuvos karinių oro pajėgų vyresnysis kapelionas majoras Virginijus Veilentas. Kryžių kalne kryžius jau yra pastatę Didžiosios Britanijos, Lenkijos ir Portugalijos karinių oro pajėgų kontingentai.

LIETUVIŲ TELKINIuose

Naujasis ir veiklus lietuvių telkinys

Tarp miegančių kalnų ir saulės spindulių Kolorado valstijoje yra nemažai gyvenančių lietuvių. Seniai atvažiavusieji (antros bangos) lietuviai buvo labai veiklūs, bet jų gretos sumažėjo: senatvė, ligos praretino jų eiles ir jų darbus. Mes esam labai laimingi, kad mūsų gretas perėmė aktyvūs, energingi ir gabūs naujos kartos atvažiavusieji.

Ypatingai dėkingi esam Romui Zableckui, kuris yra mūsų bendruomenės pirmininkas: talentingas muzikas, organizatorius ir yra PLB narys. Jo ir jo komiteto dėka mes turim lietuvių mokyklą, leidžiam laikraštį *Žynys*, šokių grupę "Rūta", vyksta koncertai ir minėjimai, taip pat bendraujam su kitom tautom.

Liepos 5, sekmadienį, Lietuvoj ir visam pasauly gyvenantieji lietuviai buvo raginami tuo pačiu laiku paminėti

tūkstantmečio sukaktį. Kolorado Lietuvių bendruomenės žmonės neatsiliko nuo tų pareigų ir liepos 5 d., 12 val. (Denverio laiku) susirinko prie Latvių kultūros centro. Atvyko nemažas būrys žmonių su vėliavomis, tautiniais drabužiais pasipuošę, iš širdies gilumos giedojo Lietuvos himną, braukdami ašaras iš džiaugsmo, kad mūsų žemė yra laisva ir tokia didinga savo praeitimi. Priešai ją siaubė, griovė, degino, bet ji išliko gyva. Ta mūsų žemelė yra kažkuo turtinga, joje yra daugiau ko nors, ko niekas negali paimiti, sunaikinti jos. Ji yra mūsų visų motina – sulaukusi toki ilgą gražų amžių. Po giedojimo visi įsiamžinom bendrojo nuotraukoj, o po to visų atsiėstu maistu dalinomės ir bendradarbiavom tarp savęs.

Rugpjūčio 22 d., 6 val.vak. Latvių kultūros centre kartu

latviai ir lietuviai paminėjo Baltijos kelio 20 metų sukaktį. Šis įvykis buvo labai įspūdingai paminėtas. Dalyvavo daugiau kaip 100 žmonių. Suėję pabendravom, dalinomės atsiėstais tautiniais valgiais. Lietuvių bendruomenės pirmininkas Romas Zableckas ką tik buvo grįžęs iš Lietuvos ir parodė 3 filmus: vežimą, kanikinimą sovietų okupacijos metu. Taip pat buvo rodomas filmas "Baltijos kelias", įvykęs prieš 20 metų. Kadangi mūsų tarpe buvo daug kitataučių, tai Romas Zableckas vertė viską į anglų kalbą. Po to visi išėjom į kiemą, susikibę rankomis šaukėm, dainavom, kad Lietuva... Latvija... Estija laisva. Jaunimas šoko ir dainavo orkestrui grojant, vadovaujant Romui Zableckui, kuris pralinksmina senus ir jaunus labai gyvai!

Elena Sakienė-Sluder

Denver, CO, lietuviai, susirinkę švęsti Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį š.m. liepos 5 d.

London, ON

MŪSŲ VYRIAUSIOJI PARAPIJĖTĖ MORTA JOKŠIENĖ spalio 1, praėjusį ketvirtadienį, sulaukė 102 metų amžiaus! Džiaugiamės jos amžiumi ir tokia puikia sveikata, kurios dėka ji kas sekmadienį sąžiningai dalyvauja mūsų pamaldose.

SPALIO 11, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Jadvygą Albrechtienę. **Inf.**

Sudbury, ON

RUDEININIS SUSITELKIMAS su Mišiomis Sudburio apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje lapkričio 7, šeštadienį, 3 v.p.p. Išpažinčių bus klausoma pusvalandį prieš Mišias. Susitelkimą ves kun. Jonas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, ON

RUDEININIS SUSITELKIMAS su Mišiomis Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje lapkričio 8, sekmadienį, 3 v.p.p. Išpažinčių bus klausoma pusvalandį prieš Mišias. Susitelkimą ves kun. Jonas Staškevičius.

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2009 m. spalio 14 ir 28 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2009 m. spalio 14 ir 28 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416) 233-4601

\$300*
off

COUPON
for 1 parcel

\$300*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Montrealio šv. Kazimiero parapijos šv. Elzbietos draugija atšventė 90 metų jubiliejų. Nuotraukoj šv. Elzbietos draugijos garbės narė Lietuvos respublikos ambasadorė Kanadoje ir draugijos komiteto narės – (iš k.) Nijolė Šukienė, Julie Bernotienė, amb. Gintė Damušytė, Antoinette Brilvičienė, Vida Lietuvninkaitė, Mickie Tautkus Ntr. P. Pingitore

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB. PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 67 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.50%
2 m. term. indėlius1.90%
3 m. term. indėlius2.40%
4 m. term. indėlius2.65%
5 m. term. indėlius2.85%

RRSP ir RRIF

(Variable)0.50%
1 m. ind.1.50%
2 m. ind.1.90%
3 m. ind.2.40%
4 m. ind.2.65%
5 m. ind.2.85%

PASKOLAS

Asmeninės nuo3.90%
Nekiln. turto 1 m.3.90%

ATIDARYKITE TALKOJE NAUJA

**TAUPOMĄ SĄSKAITĄ, ATLEISTA
NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ -**
(Tax-free savings account - TFSA)

MOKAME PALŪKANAS:

Variable - 1.50%
1 metams - 1.75%
2 metams - 2.25%
3 metams - 2.50%
4 metams - 2.75%
5 metams - 3.10%

• *Nemokami čekių sąskaitų
apmokėjimai*

• *Narių santaupos
apdraustos TALKOS
atsargos kapitalu*
3 mln. dol. ir Kanados
valdžios iki \$100,000.00
sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

Hamilton, ON

ŠIOKIADIENIAIS Aušros Vartų parapijos šventovėje Mišios 9 v.r. Sekmadieniais - 9 v.r. (votvva) ir 10.30 v.r. suma. St. Catharines Mišios 4 v.v. Dėl išsamesnės informacijos skambinti į kleboniją tel. 905-522- 5272. AV parapijos internetinis puslapis: www.parapija.ca.

KASMETINĖS IMIGRANTŲ ir pabėgėlių šv. Mišios kartu su vysk. A.Tonnos įvyks spalio 18, sekmadienį, 2 v.p.p. Kristaus Karaliaus katedroje. Po Mišių bus vaisės ir etninių vyskupijos parapijų kultūrinė programa.

KLKMD-JOS VALDYBA praneša, kad š.m. Kryžiaus kelio (stacijų) nebus. Parapijiečiai kviečiami dalyvauti MALDOS DIENOJE, kuri įvyks lapkričio 4 d., trečiadienį, St. Elizabeth Village salėje. Bus autobusas. Dalyviai bus pavaišinti Maldos dienos pusryčiais.

KINO VALANDĖLĖ vėl kviečia visus lapkričio 8, sekmadienį, po antrų šv. Mišių į meninio-biografinio filmo "Nepalikit, prašau..." peržiūrą Jaunimo centro salėje. Tai 2009 m. filmas, paremtas tikrais faktais apie okupuotoje Lietuvoje vaikų namuose gyvenusią mergaitę Emiliją, kuri ieško tėvų šilumos ir meilės. Filmo trukmė 1 val. 16 min.

2010 M. LIEPOS 1-4 D.D. Toronte vyks 9-oji išeivijos Dainų šventė. Norintys prisijungti prie parapijos choro ir kartu su choru mokytis repertuarą, arba norintys dalyvauti pavieniui, kviečiami susisiekti su chorvede Darija Deksnyte, el-paštu powelldmc@hotmail.com arba tel.: 1-905-891-7181 vakare. **Inf.**

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 ext. 26 dienos metu.

NAUJAS TELEFONAS - 311, kuriuo galima teirautis 180 kalbomis apie įvairias miesto teikiamas paslaugas, ne greitosios pagalbos reikalaujantiems. Interneto tinklalapyje <http://www.toronto.ca/311/> irgi paskelbta informacija apie įvairius miesto leidimus, sąskaitas, įvykius, taisykles. Už miesto ribų skambinti tel. 416-392-CITY (2489). Telefonas veikia 24 val., 7 dienas per savaitę.

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

Detroite, MI, Šv. Antano lietuvių šventovėje sekmadienį, rugsėjo 6, paminėta Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejaus pabaiga. Mišias atnašavo kun. M. Patterson, atsiųstas iš Detroito arkivyskupijos. Pastarasis prieš Mišias anglų kalba sukalbėjo maldas, skirtas Danguaus Motinai Marijai. Mišių skaitinius lietuviškai atliko Algis Kaunelis. Lietuviškas ir angliškas giesmes giedojo J. Noruševičiūtė. Kun. M. Patterson pasakė pamokslą, pažymėdamas Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje reikšmę ir skatindamas, garbinti Jos Sūnų. Po pamaldų parapijos salėje vyko šventei skirta programa, kuriai vadovavo parapijos tarybos pirmininkas A. Strakšys. R. Juškaitė-Švobienė paskaitė du eilėraščius: A. Kišono *Nenuženkn nuo akmens* ir *Tikėjimas širdy*. Kelias giesmes pagiedojo J. Noruševičiūtė, tarp jų ir muz. F. Strolis *Šiluvos Marija*. Salės sceną puošė Šiluvos Švč. Mergelės Marijos paveikslas. Ant padengto stalo buvo ištiesta lininė su išaustu Tautos himnu, padėti Rūpintojėlis, gintarinis rožinis, koplytstulpis su Marijos statula, šiaudinukais papuošta skrynia, simbolizuojanti atkastą skrynį Šiluvoje. Buvo matyti ir senovinė maldaknygė *Mažas šaltinėlis - Dievo mylistų ir Marijos maldos knygelė*, maldaknygė *Aušros žvaigždė*, išleista 1951 m. ir knyga apie Vilniaus, Kauno, Telšių, Panevėžio, Vilkaviškio bei Kaišiadorių vyskupijų šventoves. Šiluvos Marijos paveikslas buvo papuoštas rudens žiedais ir rūtomis.

Australija

Adelaidės Lietuvių sąjungos (LB apylinkės) susirinkimas įvyko rugpjūčio 29 d. Lietuvių Namų patalpose. Susirinkimui pirmininkavo Petras Bielskis, sekretoriavo Janina Vabolienė. Sąjungos pirm. Donatas Dunda pranešė, kad ši organizacija turi 148 narius. Per metus surenkama apie 3000 dol. nario mokesčio. Iš viso turėta 48,000 dol. pajamų. Išlaidų susidarė truputį daugiau. Dugiakultūrinių reikalų valdžios departamentas kasmet suteikia paramą, sumokėdamas žemės mokestį, vis kylantį dėl turto vertės didėjimo. Toks šių metų mokestis - 24,000 dol. Didesnės pajamos gaunamos iš renginių. Dabartinė nekilnojamo turto vertė - apie pusantro milijono dol. Renata Urmonienė pranešė apie Lietuvių Namuose veikiančią biblioteką. Pasak jos, bibliotekos pirmininkės suorganizuoti rengi-

niai buvo gausiai tautiečių lankomi. Vien surengtas atliekamų drabužių išpardavimas davė 1,700 dol. pelno. Kiekvieną sekmadienį biblioteką aplanko apie 20 asmenų. Lietuvių Namuose veikiančio muziejaus vadovė Marytė Neverauskienė savo pranešime paminėjo, kad per metus aplankė ir svečių knygoje pasirašė 47 asmenys. Buvo padarytas revizijos pranešimas, perrinkti 4 Lietuvių sąjungos valdybos nariai. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Po to vyko vaisės ir pabendravimas.

Pietų Adelaidės Lietuvių moterų draugijos metinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 23 d. Jame apie šios organizacijos veiklą kalbėjo valdybos pirm. Renata Urmonienė. Buvo padarytas finansinis pranešimas. Ši moterų organizacija administruoja šešių butų vyresnio amžiaus lietuviams skirtus namus "Židiny". Narės lanko ir kitus sergančius tautiečius.

Vokietija

Vasario 16-osios gimnazija rugpjūčio 24 d. iškilmingai pradėjo 2009-2010 mokslo metus. Romuvos pilies aikštėje, skambant Lietuvos, Vokietijos bei Europos sąjungos himnams, buvo pakeltos valstybinės vėliavos. Hüttenfeldo šventovėje buvęs gimnazijos kapelionas kun. Jonas Dėdinas atnašavo Mišias ir kartu su evangelikų kunigu Reinhold Fuhr palaimino pamaldų dalyvius. Po jų berniukų bendrabučio salėje einančios direktoriaus pareigas Irena Grevenienė ir Lieselotte Manss pasveikino mokinius, jų tėvus bei svečius ir linkėjo kantrybės bei sėkmės. Šiais mokslo metais gimnazijoje mokysis 193 mokiniai, iš jų 98 vokiečiai ir 95 lietuviai. Lietuvių mokinių atvyko iš Urugvajaus, Argentinos bei Kolumbijos. Kasmet gimnazijoje daugėja lietuvių mokinių, gimusių Vokietijoje. Po iškilmių mokiniai išsiskirstė į klases pokalbiui su klasės auklėtojais.

Britanija

Pastaruoju dešimtmečiu pastoviai Anglijoje apsigyveno nemažai lietuvių, ypač jaunesnio amžiaus. Galvojama, kad šiame krašte esama apie 100,000 lietuvių. Dienraštyje *Times* rašoma, kad didžiausia imigracijos banga Britanijoje atslūgsta. Dėl ekonominės krizės kraštas nebeatrodo toks patrauklus imigrantams iš Rytų Europos. Nemažai imigrantų grįžta į savo kilmės kraštus. Iš viso per 2008 metus imigrantų skaičius krito 44% - tai didžiausias atvykėlių sumažėjimas nuo 2004 m. Jaučiama, kad gyvenimas Anglijoje darosi lietuviams sunkesnis. **JA**

Lietuvai svarbių dokumentų paroda

GEDIMINAS KURPIS

Vilniaus Taikomosios dailės muziejuje nuo š.m. liepos 5 iki spalio 4 dienos vyko Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti suruošta istorinių dokumentų paroda. Vargu kada nors ateityje matysime tokią parodą, į kurią įdomūs rodiniai – dokumentų originalai, duplikatai arba kopijos – atkeliavo iš tiek daug archyvų, kuriuos čia išvardinsiu. Sąrašas tikrai įspūdingas: Švedijos Uppsala universiteto biblioteka, Vatikano slapti archyvai, Vokietijos – Dresdono valstybinė ir universiteto bibliotekos, Prūsijos kultūros paveldo fondas, Ukrainos – Valstybiniai istorijos archyvai Kijeve ir Lvove, Austrijos valstybiniai archyvai, Rusijos – Užsienio reikalų ministerijos valstybiniai Rusijos imperijos ir Rusijos federacijos skyrių archyvai, Valstybiniai Senujų dokumentų bei Istorijos ir Karinės istorijos archyvai, Lenkijos – Varšuvos istorinių dokumentų archyvai, Krokuvos katedros archyvai, Kunigaikščių Čartoriskių biblioteka Krokuvoje, Latvijos – Valstybiniai istorijos archyvai, Lietuvos – Vilniaus universiteto ir Martyno Mažvydo valstybinė bibliotekos, Mokslų akademijos, Valstybės centriniai, Valstybės istoriniai bei Specialūs archyvai, Užsienio reikalų ministerija ir Valstybinis muziejus.

Parodos išdėstymas

Dokumentai – sutartys, raštai, knygos, žemėlapiai, nuotraukos – išdėlioti po apsauginiais stiklais muziejaus antrojo aukšto salėje. Apie 170 roдиниų chronologiškai suskirstyti į keturias grupes. Pirmoji grupė (apie 60% roдиниų) – nuo Lietuvos valstybės kūrimosi (XII š.), jos išsivystymo į Lietuvos didžiąją kunigaikštystę ir iki Liublino unijos (1569 m.). Antroji grupė roдиниų – tai dokumentai, liečią Lietuvos didžiąją kunigaikštystę (LDK) unijoje su Lenkija Abiejų Tautų sandraugoje, iki jos padalinimo (1569-1795). Trečioji grupė – istoriniai dokumentai iš 1795-1918 metų laikotarpio, kai Lietuvos (tiksliau, LDK) teritorija buvo įjungta į Rusijos imperiją. Ketvirtoje grupėje dokumentai po Pirmojo pasaulinio karo: nepriklausoma Lietuva (1918-1940), sovietų okupuota (1940-1990) ir vėl nepriklausoma Lietuva nuo 1990 metų iki dabar.

Kai pradėjau domėtis istorija apskritai, o ypač Lietuvos ir prūsų genčių istorija, niekur neradau aiškiai parašyta, kokia kalba LDK kalbėjo kunigaikščiai ir didikai/ponai. Kad valstiečiai kalbėjo savo tarmėmis (lietuviškai, žemaitiškai, dzūkaiškai ir t.t.), man buvo aišku. Taigi, šioje parodoje man įdomiausia buvo su-

žinoti, kokiomis kalbomis tie visi dokumentai buvo parašyti. Maniau, kad kaip nors po to paaiškės ir mano pirminis klausimas. Todėl, apžiūrinėdamas dokumentus, kreipiau dėmesį į dokumentų kalbą. Kadangi pirmojoje, pačioje įdomiausioje, grupėje dokumentai dažniausiai buvo išrašyti kaligrafija (dailyraščiu), kalbą nuspėdavau nevi-

Karaliaus Mindaugo laiškas su jo antspaudu

sai mokslišku būdu: skaitydavau tekstą, kol surasdavau žodį, kurį galėjau atpažinti kaip lotynišką, vokišką, lenkišką, lietuvišką (mat, ieškojau stebuklo...) arba pamatydavau “kirilicą”, bet čia, prisipažinsiu, negalėjau atskirti, kur senasis rusiškas, kur gudiškas tekstas. Todėl, išsirinęs įdomesnių dokumentų, juos aprašiau ir pridėjau dokumento kalbą kaip lotynų (lot.), vokiečių (vok.), lenkų (lenk.) “kirilicą” (kir.) ar lietuvišką (liet.).

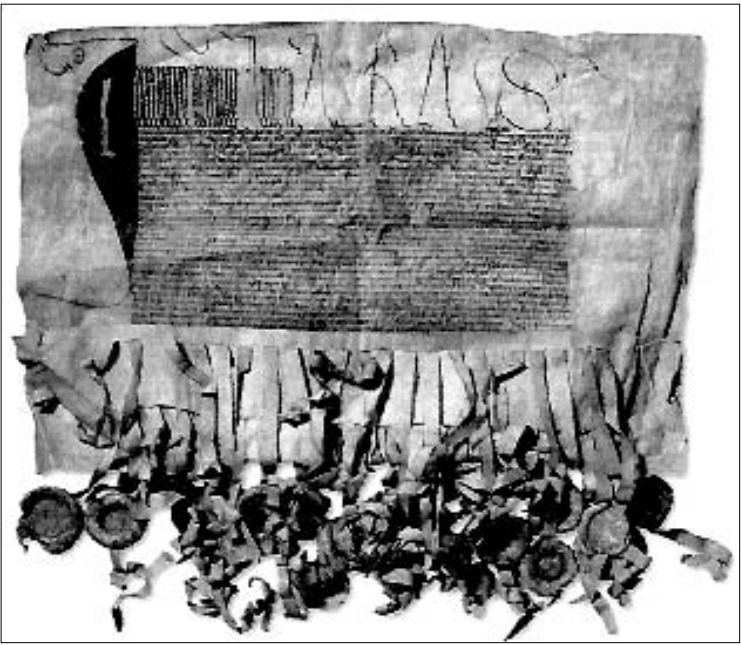
Lietuvos didžioji kunigaikštystė

Ankstyviausi dokumentai pirmojoje grupėje yra iš Maskvos metraščio. Po vieną lapą apie Kijevo Rusios kunigaikščio Jaroslavo 1044 m. ir Kijevo Rusios kunigaikščio Mstislavo 1131 m. žygius į Lietuvą bei 1183 m. lietuvių žygį į Kijevo Rusią (kir.).

Iš Prūsijos slapto archyvo Berlyne yra karaliaus Mindaugo aktas, vienintelis išlikęs jo laikų dokumentas taip pat ir su autentišku karaliaus Mindaugo antspaudu – jis Livonijos ordinui, jo krikšto ir karūnavimo talkininkui, dovanoją Sėlių žemę (1255 m., lot.). Du dokumentai iš Latvijos archyvų: DLK Gedimino laiškas, kuriuo krikščionys pirkliai, kariai, amatininkai, žemdirbiai ir dvasininkai iš viso pasaulio, ypač Luebecko, Koelno, Bremeno, Magdeburgo kviečiami į LDK (1323 m., lot.) ir Rygos vyskupo,

Ėzelio, Dorpato vyskupo, Danijos karaliaus vietininko, Livonijos magistro sutartis su DLK Gediminu (1323.X.2, vok.). Vėl, iš Prūsijos slapto archyvo taikos sutartis tarp Lietuvos kunigaikščių Jogailos, Kęstučio, Lengvenio ir Vytauto su Vokiečių ordino didžiuoju magistru Winrich von Kniprode (Trakai, 1379. IX., vok.).

Turbūt svarbiausias šios grupės dokumentas atkeliavo iš Saksonijos Valstybinės bibliotekos Dresdene – tai XVI š. darytas nuorašas Quedlinburgo metraščių, kuriuose aprašytas liūdnas šv. Brunono (kuris pasirinko vienuolišką

Horodlėje surašytas Lietuvos bajorų aktas. 1413.X.2

Bonifacijaus vardą) likimas prie Lietuvos (Lituae) ir Rusios pasienio 1009 metais. Metraščių originalas, kurį Šv. Servacijaus vienuolyne vedė vienuolės, yra dingęs. Verta paminėti, kad X š., kai Šventosios Romos imperatoriai buvo saksų kunigaikščiai, imperijos sostinė buvo Magdeburgas, apie 50 km nuo Quedlinburgo, kur 936 m. Šv. Servacijaus vienuolyne buvo palaidotas saksų dinastijos pradininkas, imperatoriaus Otto

I Didžiojo tėvas Heinrich I. Vienuolyną įsteigė jo žmona Matilda, o 1009 m. vienuolyno abatė buvo imperatoriaus Otto III sesuo Adelaide (lot.).

Iš Krokuvos katedros archyvų atkeliavo kitas įdomus dokumentas, Krėvos aktas. Po pusmečio derybų su Lenkijos ponais, seimo atstovais, 1385.VIII.14 DLK Jogaila sutiko “prišlieti” Lietuvą (kaip savo nuosavybę, kaip buvo priimta to meto Europoje) prie Lenkijos, vesdamas Lenkijos valdovę Jadvygą ir tapdamas Lenkijos karaliumi (vienuolikmetė Jadvyga buvo 1384 metais karūnuota Lenkijos karaliumi, ne karalienė!). Krėvos akto originalas, kadaise turėjęs penkis antspaudus (Jogailos, Skirgailos, Kaributo, Vytauto ir Lengvenio), dabar neturėjo nė vieno – jie dingo XIX š. (lot.).

Iš Varšuvos archyvų, Trakų ir Polocko kunigaikščio Skirgailos vasalinės ištikimybės priesaika Lenkijos karaliui (Vladislovui) Jogailai bei DLK Vytauto pasižadėjimas be karaliaus Jogailos žinios nedaryti sutarčių su Vokiečių ordinu (lot.). Iš Prūsijos archyvų, DLK Vytauto laiškas ordino magistrui Konrad von Jungingen, kuriuo jis sutinka būti magistro sąjungininku prieš visus priešus, išskyrus R. Katalikų bažnyčią, Šv. Romos imperiją ir Lenkijos karalių Jogailą (vok.).

Kitas įdomus dokumentas – DLK Vytauto ir penkių Lietuvos didikų, Vilniaus vyskupo Mikalojaus, Vilniaus vaivados Alberto Manvydo, maršalo Stanislovo Čiupurnos, Vilkmergės seniūno Mykolo Kęsgailos ir Kauno seniūno Hano Sungailos, laiškas – patvirtinimas Vokiečių ordino magistrui Ulrich von Jungingen, kad DLK Vytautas laikysis taikos su ordinu iki šv. Jono dienos (Trakai, 1410.V.26, vok.). Kaip istorija mums sako, ketvirtos savaitės po šv. Jono pradžioje įvyko Žalgirio mūšis.

Toliau, iš Varšuvos archyvų, Lenkijos karaliaus Jogai-

los ir DLK Vytauto taikos sutartis su Vokiečių ordino magistru Heinrich von Plauen (Torun, 1411.II.1, lot.); iš Prūsijos archyvų, popiežiaus Jono XXIII bulė, leidžianti magistrui Heinrich von Plauen statyti koplyčią Žalgirio mūšio lauke (1412.X.6, lot.); Melno taikos sutartis tarp Lenkijos, LDK ir Vokiečių ordino (1422.-IX.27, lot.) net su 114 antspaudų: Jogailos ir Vytauto didžiuliai “majestotiniai”, keli vidutinio dydžio (turbūt magistro, komturų) ir aibės mažychių.

Iš kunigaikščių Čartoriskių bibliotekos Krokuvoje, Horodlėje surašytas LDK didikų ir bajorų aktas apie jų teises, privilegijas ir titulus (1413.X.2, lot.), su glėbiu antspaudų, kurių daugumos tik kaspinėliai belikę.

Dar visa eilė dokumentų lotynų kalba (DLK Aleksandro privilegija LDK bajorams, 1492.VIII.6; Lenkijos karaliaus ir LDK Žygimanto Senojo laiškas, patvirtinantis teises ir privilegijas Trakų žydams, 1507.XI.16) bei kirilica (LDK Kazimiero Jogailaičio taikos ir prekybos sutartis su Pskovu, 1440.XII.30; Maskvos kunigaikščio Vasilijaus III ir DLK Žygimanto Senojo taikos sutartis, 1509; Žygimanto Augusto raštas – Nustatoma LDK seimelių santvarka, 1565.-XII.12). Antrojo Lietuvos statuto, įteisinto 1566 metais, dar prieš Liublino uniją, kopija išrašyta lenkiškai (Alfredas Bumblauskas savo *Senosios Lietuvos istorijoje* duoda visų trijų Lietuvos statutų pirmus puslapius: pirmasis 1529 metų statutas išrašytas lotyniškai, antrasis – lenkiškai ir trečiasis 1588 metų – kirilikiškais rašmenimis).

Pagaliau, ir paskutinis šios grupės dokumentas – Lenkijos karalystės ir Lietuvos didžiosios kunigaikštystės Unijos akto kopija, Liublinas, 1569.VII.1 – lenkiškai, su daugeliu prikabinėtų antspaudų.

Abiejų Tautų sandrauga (1569-1795)

Pirmas dokumentas šioje grupėje buvo Lenkijos karaliaus ir DLK Stepono Batoro privilegija dėl Akademijos ir Universiteto teisių suteikimo Vilniaus kolegijai (1579.IV.1, lot.). Kitas to paties valdovo raštas – privilegijų suteikimas Trakų miestiečiams ir karaimams (1579.V.15, kir.).

O dabar pristatysiu rastą stebuklą: 1639.IV.22 dokumentą parašytą *lietuviškai* – Lenkijos karaliaus ir DLK Vladislavo IV Vazos raštas, perduodantis Prūsijos valdovo prašymą, kad Lietuvos-Lenkijos piliečiai nemedžiotų Prūsų valdovo giriose; raštas išvardina ir baudmes nusikaltėliams.

P O K A L B I A I

Iškili KLD paroda – pirmoji kregždė

XXXVI Kanados lietuvių dienų, KLB Toronto apylinkės 60-mečio ir Lietuvos vardo tūkstantmečio proga rengiama paroda “Lithuanian Art in Canada – 09”. Jos atidarymas vyks **spalio 10, šeštadienį, 5 v.p.p. Anapilio parodų salėje**, Mississaugoje. Rengėjas-kuratorius yra skulptorius Kęstutis Kesminas, gimęs ir ėjęs mokslus Lietuvoje bei Vokietijoje, imigravęs į Kanadą 2006 m., dirba ir gyvena Hamiltone. Su juo teko pasikalbėti apie parodos surengimą.

– *Kas davė mintį rengti Kanados lietuvių meno parodą?*

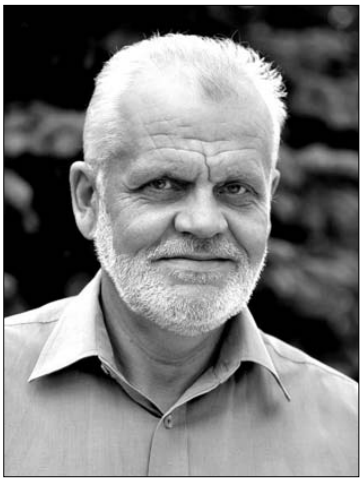
– 2009-ieji – išskirtini savo renginių įvairove, visi prasmingi ne tik Lietuvos vardo paminėjimu visuomenėje, bet ir pačius lietuvius išjudinant iš įprastos galvosenos, vienu dū renginių. Toje dvasioje, manau, ir gimė bendruomenės veikėjų – t.y., Toronto apylinkės valdybos ir talkininkų, KLD rengėjų idėja, ne tik platesniu kultūriniu mostu sudominti visuomenę, bet ir sudaryti galimybę menininkams pasireikšti, juos iškelti ir įkvėpti.

KLB Toronto apylinkės pirmininkė Danutė Garbaliuskienė, sudarydama KLD rengimo komitetą, mane pakvietė meno parodą suorganizuoti. Pagalvojęs sutikau. Jaučiuosi pagerbtas, kad pasitikėjo manimi, taip neseniai atvykusių į Kanadą. O ir malonumas, nes tai yra mano profesija, įdomi man veikla, ir be to – galimybė bendrauti su kitais menininkais, susipažinti su Kanados lietuvių kultūra, meno raida.

– *Ar sunku buvo nustatyti parodos turinį?*

– Sutikau parodą surengti su sąlyga, kad kaip kuratorius turėčiau teisę nustatyti darbų kiekį, dailininkų žanrą, sudarant parodą profesionaliai, sukuriant kiek galima autentiškesnę galerijos dvasią. Dailininkų ir jų kūrybos atrankoje pasikliauta principu, jog Tūkstantmečio proga rengiamoje parodoje būtina istori-

niu žvilgsniu apimti Kanados lietuvių meno platų diapazoną. Tačiau negalima apsieiti nepagerbus mirusiųjų, kultūrinio gyvenimo Kanadoje pradininkų, o ir priimti čia gimusių bei vėliau Kanadoje įsikūrusius menininkus. Paaiš-

Skulptorius
Kęstutis Kesminas

kėjo, kad tai vos įmanomas uždavinys – nes ir laiko, ir patalpų apribojimais neleidžia priimti visų, kas dar norėtų ar galėtų prisidėti savo darbais. Todėl jų atsiprašau, o šią parodą laikau pirmąja kregžde, nes tai yra pirmasis bandymas ir akstinas tolesniam menininkų bendravimui, naujiems projektams bendromis jėgomis, pvz. visų baltiečių mastu. Ši paroda tebūna paskatiniamas tolesniam darbui, įrodytas, kad galim, sutelkę jėgas, padaryti tokius renginius, kaip ir kiti padaro – ar tai estai, japonai ar kiti. Šį darbą todėl atlieku su visa širdimi, su dideliu entuziazmu, nes matau kaip dirba visi ne už materialinį uždarbį, bet siekiant bendro tikslo.

– *Kaip sekėsi surinkti kūrinius?*

Meno darbų surinkimas prasidėjo skelbimais, į kuriuos atsiliepta iš Vakarų Kanados (Ilse Anysas-Šalkauskas). Teko KLB muziejuje-archyve pasiknisti. Esu dėkingas dail. Jurgiui Račkui, kuris savo patarimais ir plačia informacija bei patirtimi man visapusiškai padėjo. Jo duotos knygos, archyvinė medžiaga padėjo sudaryti pilną vaizdą, kur

kreiptis. Skambučiai, važinėjimas, įdomūs susitikimai, tai nepamainomai svarbi patirtis, pasisekė surinkti tikrai įvairių ir kokybiškų darbų. Iš viso turime 22 menininkų darbų. Kitas žingsnis buvo katalogo sudarymas, nes viena pagrindinių mano minčių buvo, jog paroda be katalogo nėra paroda. Gilią padėką reiškiu dviems asmenims, be kurių šio leidinio nebūtų – tai dizainerė Akvilė Minkevičienė ir jos vyras, fotografas Aldas Minkevičius. Tai du ypatingo talento asmenys. Kartu sėdėjom ilgas valandas prie šio darbo, o visokeriopai profesionalus ir rezultatas, kuriuo be baimės galėsime dalintis su plačiąja visuomene. Juk ši paroda po Kanados lietuvių dienų bus perkelta į Mississaugos miesto rotušę, spalio 24 d., atidarymas nuo 2-4 v.p.p. Tikimės, kad negalintys pamatyti parodos Anapilyje, būtinai aplankys ją Mississauga Civic Centre spalio pabaigoje.

– *Kokie laukia baigiamieji darbai?*

– Dar daug darbo liko paruošti kūriniams stovus, sutvarkyti patalpas, kad atitiktų katalogo spalvas. Ką čia bekalbėti, pamatysite patys atėję į parodą! Laukiame visų jos atidaryme! Dėkingas esu visiems, kurie parėmė ir globojo šią parodą, prisidėjo prie jos sukūrimo, kurių nuoširdi pagalba ir patarimai mane paskatino.

Dar norėčiau padėkoti visiems prisidėjusiems dailininkams, nes be jų darbų nebūtų ir parodos. Esu dėkingas jiems, nes be jų darbo nebūtų įmanomas kultūros išlaikymas Kanadoje. Šią parodą surengėme sau, tebūna ji pirmas žingsnis į priekį, pirmas bandymas kultūrinę programą išplėsti. Vis tik tai nėra atskiras vienetas, nes menas yra visur – kartais nemokame prie jo prisiliesti, bet reikia sudaryti ir daugiau progų dvasiniam atsigavimui.

– *Ačiū Kęstučiui už pasidalinimą mintimis. Iki pasimatymo parodoje!*

Kalbėjosi **R. Jonaitienė**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Niuorke, Jungtinių Tautų (JT) organizacijos būstinėje rugsėjo 23 d. buvo atidaryta Lietuvos tūkstantmečio paroda “Lietuva: kultūra ir istorija” anglų kalba. Parodą atidarė JT Visuotiniame susirinkime dalyvavęs Lietuvos užsienio reikalų ministeris Vygaudas Ušackas. Ši paroda aprėpė mūsų valstybės raidos tūkstantmetę istoriją, išryškino pagrindinius politinius įvykius. Paroda suskirstyta į kelius laikotarpius: Lietuvos didžiąją kunigaikštystę nuo XI š. iki jos padalinimo 1795 m., carinės Rusijos okupaciją (1795-1918), nepriklausomos Lietuvos 1918-1940 metų tarpsnį, penkiasdešimtmetį trukusias okupacijas (1940-1990) ir nepriklausomybę vėl atkūrusią Lietuvą. Paroda truko iki spalio 1 dienos.

Ši paroda anglų kalba jau buvo 2008-2009 m. parodyta Suomijoje, Estijoje, D. Britanijoje, Europos sąjungos būstinėje Briuselyje, UNESCO būstinėje Paryžiuje, Čekijoje. Dabar vyko Niuorke, vėliau bus perkelta į Vašingtoną, DC, Čikagą, o kitamet – vyks Kanadoje, Japonijoje, Izraelyje. Kitas parodos komplektas latvių, rusų, lenkų, vokiečių, gudų, ukrainiečių kalbomis buvo jau 2008 metais parodytas Moldovoje, Latvijoje, 2009 metais – Austrijoje, Lenkijoje, Gudijoje, Vokietijoje (Quedlinburgo pilyje ir Berlyne).

Klaipėdoje XII operos ir simfoninės muzikos festivalis “Muzikinis pajūris” rugpjūčio 1 dieną pradėtas kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus muzikinio veikalo *Vėronika* premjera. Pasak kompozitoriaus, įgyvendinti Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro pasiūlymą ir atgaivinti kone šimtmečio senumo Antano Vienuolio apsakymo *Paskenduolė* istoriją nebuvo lengva. Jis neslėpė, kad susipažinęs su veikalo medžiaga pirmiausia suabejojo jos aktualumu. Tačiau besigilindamas pastebėjo, kad per šimtą metų nelabai daug kas lietuvių gyvenime ir pasikeitė. “Gal pasikeitė apranga, gal technologijos, bet Lietuvoj dar labai daug liko prietarų, kaltinimų, mažai savikritikos, – tęsė kompozitorius, – gal todėl ir atsirado dedikacija nepasikeitusiai dabarčiai, nes emigracija, bažnyčia, skaistumas, išdavystės liko”. Pirmajame partitūros puslapyje G. Kuprevičiaus ranka užrašyta: *Antano Vienuolio apsakymo šimtmečiui ir nepakitusiai dabarčiai*.

Dviejų veiksmų veikalo libretą, A. Vienuolio apsakymo *Paskenduolė* motyvais, parašė Birutė Mar. Kompozitorius pasidžiaugė, kad judviejų duetas buvęs sėkmin-

gas ir įkvėpė įdomiems ir ne-tradiciniams sprendimams – sukurta kitokia baigmė nei buvo apsakymo originale. “Vienas iš mano tikslų buvo parašyti daug gražios muzikos, – toliau atviravo kompozitorius, – todėl išgirsite nuostabių arijų ir duetų, o (veikalo) baigmė turėtų būti netikėta ir perspėjanti”. Spektaklį režisavo Jonas Vaitkus, scenografija Artūro Šimonio, kostiumai Jolantos Rimkutės, choreografija Agnijos Šeiko. Atlikėjai – Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro solistai, baletų šokėjai, choras ir orkestras.

Didžiausias privatus lietuviškosios numizmatikos rinkinys yra saugomas trijose salėse Druskininkų “Violetos” viešbutyje. Žemaičio Domininko Kaubrio per daugiau nei 60 metų sukauptas senovinių pinigų – įvairių laikų Lietuvos monetų ir banknotų – rinkinys, tai tarsi kalendorius, parodantis sudėtingą, bet garbingą Lietuvos valstybės istoriją, teigia šio rinkinio parodą parengęs kaunietis profesorius habil. dr. S. Sajauskas.

Vien LDK laikotarpio monetų šiame rinkinyje yra apie 1,200. Pirmojoje parodos salėje rodomi pinigai nuo karaliaus Mindaugo laikų lietuviškų kapų, seniausių LDK monetų, kaldintų LDK valdovų Algirdo, Kęstučio, Jogailos ir Vytauto, iki šių laikų Lietuvos proginų monetų, kaldinamų Lietuvos monetų liejykloje Vilniuje. Kartu čia galima susipažinti ir su Lietuvos banknotais nuo Tado Kosciuškos sukilimo iki šių laikų bei laikinaisiais pinigais, kursavusiais kai kuriose Lietuvos srityse pasaulinių karų ir okupacinių suiručių laikotarpiais. Antrojoje salėje – svetimų kraštų pinigai, naudoti Lietuvoje okupacijų metais, pradedant Rusijos valdovės Jekaterinos II ir baigiant Sovietų Sąjungos pinigais. Trečioji salė skirta numizmatinei literatūrai.

Didžiausias pasaulyje lietuviškų monetų rinkinys šiuo metu saugomas Valstybinio M.K. Čiurlionio dailės muziejaus Numizmatikos skyriuje. Ją surinko ir Lietuvai 1936 metais padovanojo JAV lietuvis Aleksandras Račkus. Antrasis pagal dydį Lietuvos ir Lenkijos bendros valstybės monetų rinkinys sukauptas Krokuvoje, o trečias ir didžiausias privatus rinkinys yra D. Kaubrio Druskininkuose. Pastarasis yra vienintelis turįs numeruotą kortelę “viena žąsis”, menančią 1934 m. kilusį “Žąsų karą”, kai nacių Vokietija sustabdė žąsų importą iš Lietuvos, ir Lietuvos piliečiai turėjo įsigyti po kelias žąsis bei gauti numeruotas korteles. **GK**

Lekiančios mintys

Mūsų mintys lekia, sukas lyg ant ratų,
Skrenda jos laisvai visur, kur nori,
Ieško tolumoj, kažkur padėtų metų,
Nes mintys peršoka plačiausią tolį...

Galim prisiminti, ką tik norim,
Net apie seną meilę pasvajoti;
Nors žinom, kad laiko negrąžinsim,
Bet mintys gyvos – gali paskrajoti...

Kai sunku nurimti ir užmigti,

Tik mintys dar kažkur plasnoja;
Šią dieną galima nors laikinai palikti
Ir nulėkt į praeitį, atrasti ko ieškojau...

Visi mes norim nors mintimis
sugrįžti į tą praeitą jaunystę,
Kai vien svajonėmis gyvenom,
Kada dar pynėm kelią ateities...
Ir tuo keliu beeidami visi,
Net nepajutom, kai pasenom...

GRAŽINA STAUSKIENĖ, Toronto

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

www.rpcul.com

Aktyvai virš 90 milijonų dolerių

TERMINUOTI INDĖLIAI		SĄSKAITOS	
90-179 dienų	1.00%	Taupomoji sąskaita	1.00%
180-364 dienų	1.00%	Kasdieninių palūkanų	
1 metų	1.00%	čekių sąskaita iki	0.25%
2 metų	1.10%		
3 metų	1.50%	Amerikos dolerių kasd	
4 metų	1.75%	palūk. taupymo sąskaita	0.20%
5 metų	2.00%	Amerikos dol GIC	
		1 metų term. ind.	1.00%
GIC		SUTEIKIAME	
1 metų "cashable"	1.15%	Asmenines paskolas	
1 metų	1.30%	nuo	5.00%
2 metų	1.90%	Sutarties paskolas	
3 metų	2.25%	nuo	7.00%
4 metų	2.50%	Nekilnojamo turto paskolas	
5 metų	3.00%		
RRSP, RRIF ir TFSA		Su nekintančiu nuošimčiu	
TFSA	3.00%	1 metų	3.25%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.25%	2 metų	3.75%
1 metų	1.55%	3 metų	4.25%
2 metų	2.15%	4 metų	4.50%
3 metų	2.50%	5 metų	5.00%
4 metų	2.75%	Su kintančiu nuošimčiu	
5 metų	3.25%	1, 2, 3 metų	3.00%
MŪSŲ ADRESAS: 3 Resurrection Road Toronto, Ontario M9A 5G1 Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816 Darbo laikas: Pirm., antr., treč. 9:00- 3:30 Ketvirt., penkt. 9:00- 8:00 Šeštadieniais 9:00- 1:00 Sekmadieniais 8:30-12:45 ANAPILYJE: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554 Darbo laikas: Antradieniais 9:00- 3:30 Ketvirtadieniais 12:00- 7:00 Sekmadieniais 9:00-12:30		■ Suteikiame CMHC apdraustas nekilnojamojo turto paskolas	
		■ Suteikiame komercines nekilnojamojo turto paskolas	
		Keliant į Europą neužmirškite įsigyti AMEX EURO ČEKIŲ ir GRYNŲ PINIGŲ NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE	
		Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas	

PRANEŠAME

Nuo rugsėjo 1d. skyrius Anapilyje dirba:
Antradieniais 9:00v.r.-3:30p.p.,
Ketvirtadieniais 12:00p.p.-7:00v.v.,
Sekmadeniais 9:00v.r.-12:30p.p.

KOLEGIJŲ IR UNIVERSITETŲ STUDENTAM

primename, kad stipendijų prašymų anketos priimamos iki 2009 m. rugsėjo 30d.
ŠIEMET BUS PASKIRTOS 5 STIPENDIJOS:
1-\$1500 ir 4 po -\$1000 tinkantiems kandidatams

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS,

B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893**FAX: (416) 237-0426**

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė

D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

Atnaujinta “Romuva” kviečia

Stovyklavietės “Romuva” vartai

ROMUVA. Tai nepaprastas žemės plotas ant “Lapių” ežero kranto, netoli Huntsvیلės, šiaurės Ontario provincijoje – Kanados lietuvių skautų nuosavybė ir brangenybė. “Romuvos” stovyklavietėje jau ištisus 47 metus skautai ir skautės stato palapines, kuria laužus, išskylauja ir smagiai stovyklauja. “Romuva” išaugino keletą kartų skautiško, lietuviško jaunimo – šiomis dienomis stovyklauja tų pirmųjų stovyklautojų vaikaičiai ir provaikaičiai. Įdomu būtų žinoti, koks iš viso “Romuvos” auklėtinių skaičius? Gal kartais jūs būtumėte toks ar tokia? Kokie yra jūsų mėliausieji skautų stovyklos prisiminimai? Iškylos, išvykos bei įžodžiai anapus ežero įlankos? Buvusios lentpjūvės paliktas pjuvenų kalnas? Lietaus barškėjimas ant palapinės stogo? Laužo žiežirbų linksmas skrajojimas dangaus link? Ežero ūkanos paryčiais? Naro klaikus riksmas? Varlių aikščiojimas? O gal prisiminate saldžius pokštus ir įdomius naktinius žaidimus? Turbūt į mintis įsiveržia seniai užmirštas draugas ar pamiršta draugė? O gal sukasi mintyse unikalūs “Romuvos” valgyklos pastatas, stovintis miške ant uolos kalno, svetingai sutinkantis visus?

Prisiminimuose “Romuva” lieka ta pati... tyliai mūsų laukdama... Valgyklos durys plačiai atvertos, lyg rankos sveikindamos skautus bei skaites, paukščiukus grįžtančius namo. Nors šių dienų valgyklos pastatas visiškai pana-

šus į prisimintąjį, iš tikrųjų per praeitus keletą metų pastatas buvo iš pamatų atnaujintas.

Nuo “Romuvos” stovyklavietės nupirkimo 1962 metais iki dabar Sveikatos ministerijos ir valdžios reikalavimai yra pasidarę žymiai griežtesni. Nors Ontario provincijos sveikatos inspektorius kasmet savo pranešimą teigiamai parašo, vistiek švelniai užsimindavo apie valgyklos pastato ir šaldomojo kambarėlio nesaugumą ir virtuvės nehygieniškumą. Kasmet valdžios ir inspektoriaus pageidavimai buvo “Romuvos” tarybos nedelsiant vykdomi, ir darbų buvo daug. Valgyklos pastato pagerinimo darbai per paskutinį laikotarpį apėmė uolos (ant kurios valgykla stovi) išsprogdinimą, žiemos šalčių išvartytų grindų išardymą ir naują išbetonavimą, pastato izoliacijos ir stogo atnaujinimą. Taip pat buvo nupirkta atsarginis generatorius ir įrengtas. Visi minėti darbai buvo padaryti naudojantis “Romuva, Inc.” lėšomis.

Nepaisant to, kad minėti remonto darbai buvo valgykloje padaryti, prireikė sužlugusias valgyklos sienas ir supuvusias šaldymo kambarėlio sienas bei pamatus remontuoti. Dėl tų numatytų milžiniškų darbų “Romuva, Inc.” užsitraukė \$200,000 paskolą, nes savų lėšų neužteko, o remonto projektas didelis ir brangus. Visi darbai buvo šios vasaros pradžioje baigti, ir stovyklos vyko be jokios pertraukos. Tarp kitų darbų pa-

matai buvo atnaujinti, drenažo vamzdžiai naujai įvesti, elektros tinklas atnaujintas, naujos sienos pastatytos, virtuvėje higieniškos spintelės ir maisto paruošimo stalai buvo naujai įrengti, indų plovimo aparatūra įtaisyta, šaldomas kambarėlis buvo išluptas ir naujai atstatytas. Nors remontai kainavo \$240,000, daugiau negu iš pradžių buvo apskaičiuota – atnaujinta valgykla, virtuvė su šaldomu kambarėliu ilgus metus be bėdų tarnaus.

“Romuvą” meiliai mintyse laikome, nesvarbu ar esame anų dienų stovyklautojas, ar šių dienų stovyklautoja. “Romuva” mums daug gražių dienų yra davusi, net iki šios dienos tebeduoda, o atsilyginimo retai kada beprašo. Rėmėjų bei aukotojų nuoširdus dėsnas žymiai numušė didžiulę remontų skolą iki \$75,000. Šią likusią skolą su jūsų pagalba tikimės išmokėti.

Maloniai kviečiame dalyvauti “Ruduo Romuvoj” pokylyje ir remonto vajuje Prisikėlimo parapijos salėje š.m. spalio 17, šeštadienį. Bus proga gardžiai vakarieniauti, linksmiai pašokti ir smagiai pabendrauti su draugais bei atnaujinti ryšius su seniai nematytais. Veiks loterija ir baras.

Visas pelnas yra skiriamas skolos apmokėjimui. Daugiau informacijų norintys prašomi skambinti 416 873-9269. Iki malonaus pasimatymo “Ruduo Romuvoj”!

s. fil. Rūta Baltaduonytė-Lemon,
Vyriausia skautininkė

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas imigruojant į Kanadą pagal: kvalifikuotų darbuotojų, verslo, šeimos narių laidavimo, H & C bei auklių ir prižiūrėtojų programas

Ir kitas imigracines paslaugas: gaunant studento vizas, darbo leidimus ir garantus, paduodant pilietybės ir nuolatinio gyventojo statuso pareiškimus

Verčia dokumentus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą

DALIA MILMANTAS, CSIC, licencijuota Kanados imigracijos konsultantė
T 647 342 7301 || F 647 435 7528 || dmilmantas@rogers.com
Darbo patirtis imigracijos srityje nuo 1999 m. || Galime konsultuoti vakarais ir savaitgaliais

Lietuvai svarbių dokumentų paroda

Atkelta iš 8-to psl.

Dokumentas paruoštas spaustuvėje, ir spėju, kad buvo skirtas ne ponams, o tiems Dionyzo Poškos aprašytiems muzikėliams, kurie retsykliais panorėdavo užsigardžiuoti šerniena ar elniena. Šiame skyriuje buvo ir daugiau dokumentų prancūzų ir lenkų kalbomis bei knygelijų. Tarp jų M. Mažvydo *Katekizmas*. Dar du man į akis kritę dokumentai buvo 1791 metų gegužės 3 Konstitucijos kopija (lenk.) bei Rusijos ir Prūsijos konvencija dėl Lietuvos-Lenkijos padalinimo (Sankt Peterburg, 1793.I.12, prancūziškai). Atkreipiau dėmesį į viename dokumente aiškiai išrašytus Vladislavo IV Vazos titulus: *Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Litvaniae, Russiae, Samogitiae, Masoviae, Livoniae, Smolensciae, Czernigovien*.

Lietuvos atgimimas ir vėlesni vargai (1795-2009)

Trečioje dokumentų grupėje pastebėjau 1848 m. išleistą Simano Daukanto *Istoriją žemaitišką*, lietuvišką maldaknygę kiriliškais rašmenimis. Kiti dokumentai manęs nesužavėjo, todėl skubėjau apžiūrėti paskutiniuosius parodos dokumentus, išleistus jau po Pirmojo pasaulinio karo. Čia vyravo raštai lietuvių kalba, išskyrus du rusiškus ir vieną vokišką. Rusiški buvo 1920.VII.12 dieną pasirašyta Lietuvos ir Tarybų Rusijos taikos sutartis bei TSRS ultimatas Lietuvai (Maskva, 1940. VI.14). Vokiškai parašytas dokumentas buvo 1939. VII.8 Lietuvos ir Vokietijos susitarimas dėl Klaipėdos krašto gyventojų pilietybės ratifikavimo su autentišku paties Hitlerio parašu. Šiame salės gale buvo rodomi įvairūs filmai iš šio laikotarpio, buvo partizanų, “žaliukų”, nuotraukų, jų dokumentų, pagrindžio laikraštėlių. Pastebėjau ir LTSR Vidaus reikalų liaudies komisaro gen. mjr. J. Bartašiūno įsakymą (1946.II.15) pašalinti “visus lietuviškai-vokiškų nacionalistų elementus”. Buvo ir

žydų geto susirinkimo reklama hebrajų raidėmis, kurios išskaityti nepajėgiau.

Pagaliau, paskutinis parodos rodinys, paprastas popieriaus lapas: 1990.III.11 dienos Lietuvos respublikos Aukščiausios tarybos aktas “Dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo”. Du trečdaliai lapo buvo skirti Tarybos narių parašams, kuriuos pradėjo V. Landsbergis, AT pirmininkas ir L. Sabutis, sekretorius.

Apmąstymai po parodos

Ar sužinojau, kokia kalba kalbėjo LDK valdovai ir didikai – parodoje ir po jos? Gal ir ne, bet, pasitelkęs Alfredo Bumbausko *Senosios Lietuvos istoriją* (psl. 200), patyriau, kad vienas iš DLK Vytauto raštinės ypatumų, skyrusių nuo kitų tuometinės Europos valdovų raštinių, buvo daugiakalbystė. Į tai atkreipė dėmesį ir užsieniečiai.

Prancūzas Gilbert de Lanois, aprašydamas 1421 m. kelionę į Lietuvą ir susitikimą su Vytautu Kremeneciu, teigė, jog jam, vykstančiam toliau į Turkiją, raštininkai parašė tarpininkavimo laiškus totoriškai, rusėniškai ir lotyniškai. Kuria kalba buvo rašomas dokumentas, – tęsia istorikas, – priklausė nuo adresato ir kartais

nuo svarbos: Jogailai buvo rašoma lotyniškai, Zigmantui Liuksemburgiečiui – vokiškai ir lotyniškai, su Vokiečių ordinu buvo susirašinėta vokiečių ir lotynų kalbomis, vietos adresatams buvo rašoma rusėnų kalba.

Parodos dokumentai tą kaip ir patvirtino. Galbūt mūsų kunigaikščiai mokėjo ir po kelias kalbas. Galbūt Trakuose gyvenęs DLK Kęstutis mokėjo ir žemaitiškai – kitaip, kaip jis būtų susikalbėjęs su palangiške žemaite Birute? O DLK Vytautas, nemokėdamas vokiškai, nebūtų galėjęs su kryžiuočiais taip sumaniai derėtis. Sakau “sumaniai”, nors kryžiuočiai jį vadino “dieser skrupellose Mann” (*šis nesusąžiningas žmogus*). Bet tas klausimas vistiek pasilieka tik spėlionės. Tikiuosi kada nors tikrai sužinoti, kokia kalba kalbėjo mūsų kunigaikščiai.

Didysis (majestotinis) Vytauto antspaudas

Jogailos antspaudas (1388 m.)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

ANTARKTIDOS IMPERATORIUS, Kastytis Stalioraitis, pasipriešinimo sovietų okupacijai (1940-1990) dalyvio Vlado Šakalio gyvenimo apybraiža, Vilnius 2009; 156 psl. ir viršeliai; red. Lijana Aleliūnė; tiražas 500 egz. išleido UAB “Petro ofsetas”, Žalgirio g. 90, LT-09303, Vilnius; kainą nepažymėta.

SPAUSTUVĖ

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Taupykite Paramoje

[Litai jau Paramoje]

TAUPOMOJI SĄSKAITA

“TFSA” (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų **3.00%**
1 metų **1.55%**
2 metų **2.15%**
3 metų **2.50%**
4 metų **2.75%**
5 metų **3.40%**

PAPILDOMA TAUPOMOJI **1.00%**

“Planas 24” Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji
Balansas: \$0 – \$4,999.99 **0.025%**
\$5,000.00 – \$9,999.99 **0.025%**
\$10,000.00 – \$24,999.99 **0.100%**
\$25,000.00 – \$59,999.99 **0.250%**
Virš \$60,000.00 **0.500%**

PLANAS 24
Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ **0.20%**

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS
Atviras, kintamųjų palūkanų **3.00%**
Uždarytas, kintamųjų palūkanų **2.65%**
1 metų **3.40%**
2 metų **3.60%**
3 metų **3.75%**
4 metų **4.00%**
5 metų **5.00%**
Komerčinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **3.75%** ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS **5.0%** ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS **7.0%** ir aukščiau

INVESTICINĖ SĄSKAITA

“GIC” INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)
1 metų **1.55%**
2 metų **2.15%**
3 metų **2.50%**
4 metų **2.75%**
5 metų **3.40%**
1 metų iškeičiamas **1.15%**
Neša metines ar sudėtines palūkanas

“GIC” INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas)
1 metų **1.30%**
2 metų **1.90%**
3 metų **2.25%**
4 metų **2.50%**
5 metų **3.00%**
1 metų iškeičiamas **1.00%**
1 metų JAV dolerių **0.85%**

TERMINUOTI INDĖLIAI
30–89 dienų **1.00%**
90–179 dienų **1.00%**
180–269 dienų **1.00%**
270–364 dienų **1.00%**
1 metų **1.00%**
2 metų **1.10%**
3 metų **1.50%**
4 metų **1.75%**
5 metų **2.00%**
Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuosimčiais

PENSIJŲ FONDAI
Kasdieninių kintamųjų palūkanų **1.20%**
1 metų **1.55%**
2 metų **2.15%**
3 metų **2.50%**
4 metų **2.75%**
5 metų **3.40%**
Visi pateikti nuosimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA
www.parama.ca

AKTYVAI per **\$170,000,000**
Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv-Penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3:30 | Šešt Uždaryta
LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS ORO VĖSINIMO SISTEMŲ
PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Pirmąją Lietuvos krepšinio galiūnų dvikovą ši sezoną laimėjo Kauno “Žalgiris” – kauniečiai savo aikštėje Baltijos krepšinio lygos (BBL) taurės varžybų baigmės rungtynėse po itin atkaklios kovos 83:78 įveikė Vilniaus “Lietuvos ryto” krepšininkus. Naudingiausiu baigmės rungtynių žaidėju pripažintas “Žalgirio” naujokas Martynas Pocius.

• Pietų Amerikos šokių ansamblį Europos čempionate niekas neprilygo Klaipėdos “Žuvėdros” šokėjams. Vilniuje vykusiame čempionate “Žuvėdros” šokėjai pranoko visus varžovus ir iškovojo aukso medalius. Tai – septintas kartas, kai pagrindinė “Žuvėdros” šokėjų komanda tampa Europos čempione. Šešis kartus “Žuvėdra” yra iškovojo ir pasaulio čempionės titulą.

• 41-ąją kartą Vokietijoje vykusiose tradicinėse tarptautinėse “Nebelhorn-Trophy 2009” dailiojo čiuožimo varžybose trečiąją vietą originalaus šokio programoje užėmė Katherine Copely ir Deividas Stagniūnas, tačiau bendrojoje įskaitytoje Lietuvos šokių ant ledo pora su 79,32 taško tebėra ketvirta.

• Olandijoje tradiciniame 10 km bėgime “Fortis Utrecht Singelloop 2009” antrąją vietą užėmė Rasa Drazdauskaitė. Lietuvos bėgikė nuotolį įveikė per 33 minutes ir 1 sekundę. Bėgimo nugalėtoja tarp mo-

terų tapo N. Ejafini iš Bahreino (32:37), o trečia buvo Kenijos bėgikė E. Chemutai (34:03), – praneša Lietuvos lengvosios atletikos federacija.

• Lina Pleskytė pirmą kartą šalies istorijoje iškovojo plaukimo su plaukmenimis pasaulio taurę. Valencijoje (Ispanija) surengtose povandeninio sporto konfederacijos (CMAS) pasaulio taurės “Auksinio finalo” varžybose Lietuvos kūno kultūros akademijos (LKKA) antrakursė L. Pleskytė laimėjo tris plaukimo su plaukmenimis rungtis – 50 m, 100 m ir 200 m, – informuoja dienraštis *Kauno diena*.

• Eduardas Butiuto – dviliktokas iš Trakų braziliskai skambančia pavarde tapo pirmuoju Lietuvos “free style” futbolo čempionu. Aštuoniolikmetis kamuolio virtuozas atstovaus Lietuvai “Red Bull Street Style” pasaulio baigmėje Pietų Afrikos respublikoje (PAR) 2010 m. balandį, rašoma pranešime spaudai.

• Japonijoje įvyko profesionalų sportinių šokių čempionatas. Japonijos sostinėje Tokijuje klasikinių šokių grupėje pirmąją vietą užėmė buvęs Kauno “Sūkurio” šokėjas Arūnas Bižokas, pastaruoju metu su Katiuša Demidova atstovaujantis JAV. Tai pirmasis istorijoje šokėjo iš Lietuvos pasiekimas tokio lygio varžybose. **VP**

Iš Pasaulio lietuvių sporto žaidynių Lietuvoje birželio 26-28 d.d. Baigminių varžybų dalyviai (Čikagos “Lituanica” ir Trakų komanda) su iš Australijos lietuvių atsivežta kengūra – pagrindine varžybų talismane

Ntr. E. Misevičienės

Bronza jaunam lietuviui

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuva niekada nepasizymėjo gerais plaukikais. Todėl malonu skaitytojus supažindinti su reta išimtimi šioje sporto šakoje Giedriumi Tyteniu, kuris neseniai Italijoje vykusiose pasaulio pirmenybėse iškovojo bronzą 200 m plaukimo krūtine rungtyje.

Tai dvidešimtmetis sportininkas iš Anykščių, kuris yra tik antrasis Lietuvos plaukikas, laimėjęs savo šaliai pasaulio čempionato medalį. G. Tytenis gimė 1989 m. liepos 21 d. Anykščiuose, kur baigė Antano Baranausko vidurinę mokyklą. Dabar studijuoja Mykolo Romerio universitete Vilniuje.

Šis jaunuolis, treniruojamas Žilvino Ovsuiko, pirmąjį tarptautinį medalį laimėjo 2005 m., kai Europos jaunimo

festivalyje pasipuošė bronzą (200 m krūtine rungtyje – 2 min. 21.12 sek.)

2006 m. jis dalyvavo Pasaulio jaunių (iki 17 m.) varžybose, kur iškovojo bronzą 200 m plaukimo krūtine nuotolyje

Giedrius Tytenis

(2 min. 16.57 sek.). Po to jis vėl pelnė bronzos medalį Europos jaunių čempionate, plaukdamas 100 m krūtine (1 min. 2.51 sek.). 2008-aisiais Giedrius dalyvavo Pekino olimpinėse žaidynėse, bet čia turėjo pasitenkinti 12-a vieta (100 m krūtine – 1 min. 0.11 sek.). Šiomet jo pirmasis laimėjimas buvo pasaulio universiadoje, kur plaukikas 200 m plaukimo krūtine rungtyje

(2 min. 11.14 sek.) iškovojo bronzą. Ir pagaliau šią vasarą G. Tytenis iškovojo patį didžiausią laimėjimą – pasaulio čempionato bronzos medalį 200 m plaukime krūtine (2 min. 7.80 sek.). Visos jo pergalės buvo pažymėtos bronziniais apdovanojimais, tačiau vaikinai tikisi ateityje parsivežti ir tauresnio metalo.

Laimėti bronzą pasaulio pirmenybėse buvo didelis įvykis, nes iki šiol Lietuvos plaukimo čempionu vadintas Vytautas Janušaitis liko be apdovanojimo. Pasaulio pirmenybėse Giedrius pagerino Lietuvos rekordus trijose rungtyse – 50, 100 ir 200 m plaukime krūtine.

Po gero pasirodymo Romoje spaudos atstovams Giedrius teigė: “Tikiuosi, kad tai tik pakopa į didesnes aukštumas”. Giedrius gyvena ir treniruojasi Anykščiuose, o į Vilnių, kur Mykolo Romerio universitete neakivaizdžiai studijuoja viešąjį administravimą, atvyksta tik per sesijas. Giedrius savo pasirodymu pasaulio pirmenybėse Romoje įrodė, kad ir neturint geresnių sąlygų treniruotėms, galima daug pasiekti.

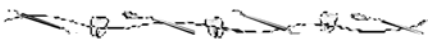
PLJS 13-tasis Kongresas vyks Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje nuo š.m. gruodžio 22 iki 2010 m. sausio 7 d. Išlaidos jaunimui bus labai didelės. Kongresas suteikia progą lietuvių kilmės išeivijos jaunimui kartu dirbti ir išlaikyti lietuviškas vertybes ir tradicijas. Prašome visų dosnios finansinės paramos įgalinti Kanados atstovų dalyvavimą šioje konferencijoje. Aukos priimamos kredito kooperatyve PARAMA sąsk. nr. #13401. KLJS valdyba

Dalis “Kretingos” stovyklautojų su naujais IX Dainų šventės marškinėliais Ntr. D. Puterienės

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ (“parking”)

(905) 333-5553

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, “plumbing” darbus. Skambinti Algiiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell).

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAI
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

Nebylių žinučių meistrė

Kai tik atsirado nebylios – raidinės žinutės (text message) mažuosiuose telefonuose, tūkstančiai jų savininkų greit perėmė šį patogų ryšio būdą. Bet tėvams, mokytojams begarsis ryšys kelia papildomų rūpesčių; kartais juo piktnaudžiaujama, naudojamas ne laiku ir ne vietoje. Tad toks modernus ryšys – problema ar privalumas? Kathy Spence, 16-metė Toronto moksleivė, atsakytų – ir nauda, ir malonumas. Ji tapo antrą kart surengtų Kanados raidinių žinių siuntimo (texting) varžybų nugalėtoja. Toronto pagrindinėje miesto aikštėje po atviro dangumi pirštų vikrumu ir rašybos žiniomis lenktyniavo į baigiamąsias varžybas atrinkti naujojo ryšio entuziastai iš daugelio provincijų, tarp jų ir Kathy Spence. Ji per 90 sek. pasiuntė reikiamo raidžių skaičiaus žinutę, padarydama tik 1 klaidą. Laimėtojai Kathy buvo įteiktas gan neblogas Didysis prizas – 25,000 dol. Kathy treniruojasi, kasdien pasiųsdama 200 raidinių žinučių. Ji tikisi, kad piniginis laimėjimas padės atremti tėvų priekaištus dėl šio užsiėmimo. **Inf.**

Vaikų apsauga

1991 metais, siekdami gerinti vaikų padėtį ir įgyvendinti Jungtinių Tautų Vaiko teisių deklaraciją, neabejingi vaikams žmonės įsteigė nepolitinę, nevyriausybinių, nereliginę, teisiškai įregistruotą, demokratiniiais principais besivadovaujančią Lietuvos vaikų teisių gynimo organizaciją “Gelbėkit vaikus”, besiremiančią savanorių darbu. Organizacijos įkūrėjai siekė tapti ne vien pagalbą vaikams teikiančia organizacija, bet ir įtakinga stiprios visuomenės jėga, priverčiančia žmones galvoti apie vaikus, kai jie priima svarbius sprendimus. Organizacijos nariai įsitikinę, kad nepakanka vien tik užjausti vaiką. Vaikas turi teises (ir pareigas), o tai reiškia, kad ir kiti turi jas gerbti žodžiais ir darbais. Be abejo, užuojautos ir pagalbos reikia skriaudžiamam, vienišam vaikui, todėl organizacijos akiratyje pirmiausia atsiduria gatvės vaikai bei tie, kurie priklauso rizikos grupei.

Lietuvoje buvo priimtas Vaiko teisių apsaugos pagrins-

nis įstatymas (Lietuvoje vaikai iki 18 metų amžiaus sudaro ketvirtadalį Lietuvos gyventojų). Vaiko sveikata, stabilumas, išsilavinimas ir saugumas priklauso nuo šeimos gyvenimo sąlygų, tarpusavio santykių, auklėjimo.

Vaikai turi būti mylimi, apsaugoti nuo skurdo, smurto, nepriežiūros ir skausmo. Dabartinis pasaulis pilnas prieštaravimų: šalia amžinųjų vertybių ir atsiveriančių naujų galimybių, jauno žmogaus tyko žalingų įpročių pavojus, įvairios grėsmės: narkomanija, alkoholizmas, patyčios, įvairūs nusikaltimai.

Vaikai, patekę į šių blogybių sūkurių, nedrįsta pasisakyti tėvams ar mokytojams. Daugėja vaikų su negalia dėl nelaimingų atsitikimų, moraliai ir psichiškai suluošintų nepilnavertėse šeimose.

Mūsų, suaugusiųjų, pareiga apsaugoti vaikystę, mažų žmogelių norus paversti realybe. Juk vaikystė – nepakartojamas žmogaus gyvenimo tarpsnis.

Rasa Norkutė

JAUNIMO ŽODIS

Sugrįžę iš kongreso, koku būdu jūs Kanados lietuvių jaunimui žadate perduoti tai, ką išmokote ir patyrėte per kongresą?

Dainius Šileika

Grižęs iš karo ir iš kongreso, norėčiau čia sugrįžt ir vėl prisiglaust prie skautavimo veiklos, pats būdamas didelis gamtos mylėtojas, ir turėdamas patyrimo iš kariuomenės ir šito žadėto lietuviško suvažiavimo. Apskritai, tai yra vadovavimas, kuris mane daugiausia vilioja, ir jeigu turėsiu progos, norėčiau ir vadovauti “Neringoje”, kurioje praleidau dvylika vasarų.

Julija Šimonėlytė

Sugrįžusi iš kongreso aš pasidalinčiau su kitais bendruomenės nariais. Pradžioje aš parašyčiau straipsnius lietuviškoje spaudoje, kad galėčiau išdėstyti klausimus, kurie buvo diskutuoti ir su kuriais aš susipažinau kelionės metu. Aš taip pat stengsiuosi palaikyti ryšius su lietuvių bendruomenės nariais iš kitų šalių. Savo veikla norėčiau paskatinti lietuvių bendruomenės jaunimą įsitraukti į kongreso veiklą ateityje, remdamasi patirtimi, kurią įgijau dalyvaudama kongrese 2009-2010. Taip pat, būtų labai didelis privalumas jei galėčiau pasinaudoti kongreso atstovų patirtimi ir pasidalinti išpūdziais artėjančiame KLJS suvažiavime su jaunuoliais, kurie nedalyvavo kongrese, bet išgirdo naujienas iš savo atstovų. Norėčiau suorganizuoti susitikimą su lietuviškų mokyklų kursų studentais ir papasakoti jiems apie kongreso išpūdzius. Taip pat suorganizučiau diskusijas Toronto universiteto Lietuvių klubui ir savo skautų akademikų grupė. Stengčiausi, kad ta informacija, kurią sužinosiu kongreso metu pasiektų kiek galima daugiau lietuvių ir būtų naudinga bendruomenės nariams.

Stasys Kuliavas

Manau, kad geras vadovas pripažįsta, kad ne viską pats žino bei moka, bet kad kiti aplink juos turi ypatingų idėjų, kurios gali būti naudojamos. Esu gan patyręs vadovas savo lietuviškoje bendruomenėje, bet žinau, kad visad yra proga savo vadovavimą pagerinti – kongresas būtų ypatinga proga tai atlikti. Manau iš savo patirčių per praeitus kongresus ir dalyvavimą savo bendruomenėje, galėčiau ne tik pačiam padėti išlaikyti lietuvių savo bendruomenėje, bet ir jaunesniems atstovams, kurie gal iki šiol neturi daug patirties.

Audra Rusinaitė

Viena svarbi problema, kurią aš esu pastebėjus Šiaurės Amerikoje yra, kad daug studentų, kurie jau baigę mokslus kažkodėl atkreipta nuo aktyvios veiklos lietuvių bendruomenėje. Sugrįžus iš kongreso manau, kad čia reiktų atkreipti daug dėmesio, kad mes tų studentų neprarastumėm. Jiems reiktų pranešti, kaip sunkiai pasaulio lietuvių jaunimas dirba išlaikyti savo lietuvišką tapatybę per veiklą. Studentai, paskaitę jau tiek prisiklausę, kažgi ar norės, kad juos privilegijoms susirinkti dar daugiau jų klausyti. Bet per informalius suėjimus būtų galima bandyti vėl uždegti tą lietuviybės entuziazmo kibirkštį. Visi fotografuojame, kai kur nors išvažiuojame – tai šaukime nuotraukų pasidalinimo vakarą ir kvieskime savo draugus pamatyti mūsų nuotraukose tai, ką mes matėme ir patyrėme Pietų Amerikoje. Per tokius suėjimus mes galime neformaliai perduoti žinias iš kongreso – paaiškinti apie nutartas rezoliucijas.

Planuokime atlikti bent 3 gerus savanorytės darbelius savo lietuvių bendruomenėje – ne pavieniai, bet studentų grupėse. Mūsų aktyvumas padės sustiprinti mūsų tarpusavio lietuviškus ryšius tarp ir su kitais lietuviais. Jei norime išjudinti jaunimą, tai pradėkime su tais, kurie dar ne studentai, nes jie mūsų ateitis. Kalbėkime su jais, kodėl yra svarbu išlaikyti savo lietuviškumą. Skautų sueigose ir per kitas organizacijas paskirkime laiko panagrinėti, kaip lietuvių mus praturtina. Jiems pradėkime pasakoti apie kongresus – ką jie pasiekia ir kodėl dalyvavimas juose taip svarbu. Manau, kad geriausias būdas man perduoti, ką išmoksiu ir patirsiu per 13-tą PLJS kongresą, bus per mano aktyvų įsijungimą lietuviškoje veikloje.

Aras Ruslys

Aš planuoju toliau vadovauti aktyviai lietuviškose organizacijose ir visa, ką būsiu išmokęs, turėsiu progos perduoti kitam lietuviškam jaunimui, ne tik vienoj organizacijoje, bet visom, kuriom dabar priklausu, ir gal net dar kitom, į kurias tikiuos subrendęs norėsiu įsijungti. Vadovaudamas aš turėsiu pats daug ką dirbti ir nuveikti savo rankom, kad kiti iš manęs galėtų pasimokyti. Man dėl to šis kongresas bus svarbus, nes iš kitų pats tikiuos daug ko naujo išmokti, ir daug naujų idėjų turėsiu, iš kurių galėsiu pasisemti įvairiuose darbuose sugrįžęs. Net su kitais lietuvišiais bendraudamas Kanados visuomenėje galėsiu pasidalinti savo žiniomis ir padėti, kad mes, visi lietuviai, gražiau, stipriau pasirodytumėm. Daug turiau draugų, kurie mažai dalyvauja lietuviškose eilėse, bet tikiu, kad ir jiems galėsiu padaryti įtaką ir net juos daugiau pritraukti.

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
Dr. I. Matiu
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ROYAL LEPAGE
Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars
DAIVA DALINDA
B.A. broker
Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297
Tinklapis: www.dalindateam.com
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531
Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com
Per 47 metus Jūsų sutelktas 5.03 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 3.42 mln. dol. pelno lietuvių išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.
Remkime Kanados lietuvių fondą! Prisiminkime mūsų Fondą gyvybės draudimuose bei savo testamentuose!
Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p. Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

PADĖKA

AŲA SLAVA ŽIEMELYTĖ

mirė 2009 m. rugsėjo 6 d.

Dėkoju Eva ir Lory Mezei už globą iki jos paskutinės gyvenimo valandos bei darbus laidotuvių namuose, jos nuotaukų ir gėlių sutvarkymą. Ačiū visiems dalyvavusiems jos laidotuvėse, pirkusiems gėles – Peter ir Tina Rocca, John ir Gisela Rantucci, Petrauskų šeimai, Prišmantų šeimai, Vidai ir Vytui Paškams, Giedrai ir Rimui Paulioniams, Kaziui Žiemeliui. Dėkoju už aukas Mišioms: V.V. Baliūnams, A. Augaitienei, V.V. Paškams, B.A. Matulaičiams, R.A. Simanavičiams, B. Kazlauskaitei, R.V. White, A. Pacevičiui.

Dėkojame Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. Vytui Staškevičiui už laidotuvių Mišias, gražių minčių pamokslą, maldas kapinėse, už maldas koplyčioje prel. J. Staškevičiui, už giedojimą per Mišias sol. Rimui Paulioniui, už vargonavimą Vitui Balytai. Visiems, kurie bet kuo prisidėjo prie tokio gražaus palaidojimo. Prašau, atleiskite, kad negalėjau kiekvienam parašyti ir padėkoti asmeniškai, nes neturiu adresų.

Rozė Žiemelytė-Ražauskienė

PADĖKA

AŲA ANELĖ DOBILAS

1924-2009

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams – klebonui Augustinui Simanavičiui, OFM, prel. E. Putriui ir diak. dr. K. Ambrozaičiui, atnašavusiems laidotuvių Mišias. Dėkojame diakonui K. Ambrozaičiui už maldas prie karsto koplyčioje ir kun. Jonui Šarkai, OFM, už apeigas kapinėse.

Ačiū visiems, užprašiusiems šv. Mišias mano žmonos a.a. Anelės atminimui ir už gėles bei pareikštas užuojautas. Dėkojame Danguolei Radtkei ir jos sūnui Arūnui už gražias giesmes vakare ir šventovėje bei visiems, atsilankiusiems; ačiū Dainai Batraks už skaitymus Mišiose ir karsto nešėjams.

Liūdi – Z. Dobilas

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

affiliated

RICHARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas pataravimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

“Auksinis vakaras” lėšų telkimui

Priedangos stogelio prie įėjimo į Slaugos namus projektas

“Labdaros” slaugos namai buvo atidaryti 2002 m., pastatyti Toronto Lietuvių Namų narių bei lietuvių visuomenės aukomis. Šie senelių namai priglaudžia 90 gyventojų, jų tarpe kai kurie su specialiais poreikiais, kaip Alzheimerio liga. Tai yra vienintelė tokia patalpa Kanadoje, kurioje gyvena ne tik lietuviai iš Toronto, bet ir iš kitų apylinkių, kaip Montrealis, Hamiltonas, St. Catharines, Sudbury ir kt. Svarbu kiekvienam lietuviui tuos namus išlaikyti ir remti žinant, kad gyventojų tarpe yra ir mūsų bendruomenės buvusių veikėjų, lietuvių bendruomenių pradininkų bei Kanados lietuviškų organizacijų steigėjų. Sekant jų veiklos pavyzdžiu, kai jie steigė

lietuviškas institucijas ateities kartoms, svarbu dabar pasirūpinti ir “Labdaros” ateitimi, teikti šiai prieglaudai pagalbą.

Valdyba taipgi džiaugiasi valdžios institucijų nepaprastai geru slaugos namų įvertinimu. Aišku, tobulybei nėra ribų. Todėl 2008 m. rudenį specialų “Labdarai” lėšų telkimo komitetą sukviėtė kopirmininkė Giedra Paulionienė ir Angelė Abromaitytė. Tikslas – pastatyti priedangą įėjimui į Slaugos namus, kuri apsaugotų gyventojus bei lankytojus nuo lietaus, sniego ir palengvintų privažiavimą prie durų, ypatingai pirmajai pagalbai.

Komitetas pasiryžo įvykdyti architekto Edžio Makausko projektą, telkiant finansinę paramą ne tik iš lietu-

vių visuomenės, bet ir iš kitataučių bendrovių. Pagrindinis mecenatas – Turner and Porter laidotuvių įstaiga, kuri jau paaukojo \$25,000 su pažadą tą sumą paaukoti kasmet per ateinančius trejus metus. Prisidėjo “auksiniai” mecenatai – po \$10,000 davė Algio Pacevičiaus advokatų įstaiga “PACE Law Firm”, kredito kooperatyvas “PARAMA” bei bronzinis mecenatas “High Park Physiotherapy” – \$5,000. Kanados lietuvių fondo sąlyginai paskirta parama – \$15,000.

Statyba, iš viso kainuosianti arti \$100,000, šiomis dienomis jau pradėta ir netrukus bus užbaigta. Statybai lėšas telkti organizuojamas jau anksčiau *Tėviškės žiburiuose* paskelbtas “Auksinis vakaras”, kuris įvyks spalio 24 d., St. George’s golfo klube. Šis yra pirmutinis Slaugos namų pokylis lėšų telkimui, ir komitetas tikisi – ne paskutinis. Džiugu, kad šis projektas atkreipė ir kitų mecenatų dėmesį, ir jie jau skyrė aukas įvairioms “Auksinio vakaro” programoms, vaišių ir dekoracijų išlaidoms.

Vyks tyliosios varžytinės, kurioms suaukotos brangenybės, paveikslai bei rungtynių bilietai. Orkestras, šokiai, saldumynų stalas, šampanas – vakaras bus tikrai auksinis. Pokylyje dalyvaus Lietuvos ambasadorė Gintė Damušytė, garbės svečiai – konsulas Paulius Kuras, buvęs konsulai Harris Lapas ir Liudas Matukas.

Dar galima įsigyti biletų pas Juditą Kavaliauskienę (judy_kavaliauskas@hotmail.com) arba skambinant telefonu 416-532-5337.

Dalis bilieto kainos atskaičiuojama kaip auka, kuriai bus išduodamas atleidimui nuo pajamų mokesčio pakvitavimas. Informacija teikiama interneto tinklalapyje www.labdara.ca.

Dėkojame visiems, kurie dalyvaus pokylyje, ir tiems, kurie prisidėjo aukomis.

G. Paulionienė

PAREMKITE *Tėviškės žiburius* auka ar rėmėjo prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – *TZ leidėjai*

“VILNIAUS RŪMUOSE”

(1700 Bloor St.W., Toronto)

YRA NUOMOJAMAS

vieno miegamojo butas lietuvių kilmės
Kanados legaliems gyventojams nuo 59 metų amžiaus
(500 kvadratinų pėdų, tualetas, balkonas).
Šio buto nuomos kaina priklauso nuo jūsų pajamų
(galima gauti nuolaidą jeigu pajamos ne per didelės).
Skambinti į raštinę tel. 416 762-1777.

KESMINAS ART STUDIO

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzas, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas (905) 510-4707

El.paštas: kkesminas@hotmail.com

GRAŽIAME JANE/BABY POINT rajone parduodamas 2 miegamųjų namas (bungalow) su galimybe atstatyti 2 aukštų rezidentinę ant 38x140 pėdų sklypo. Prašo \$649,900.

RYTUOSE/SCARBOROUGH parduodamas 1 miegamojo butas. Prašo \$107,900.

SKAMBINTI

**TEODORUI
STANULIUI,**
broker

RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

XXXVI Kanados lietuvių dienoms artėjant

Repeticijų širmą praskleidus

Š.m. spalio 9-11 d.d. Toronte vyks XXXVI Kanados lietuvių dienos. Nors paskutiniai vasariškos saulės spinduliai dar lepina mus, bet TLPK choras "Daina" jau kibo į darbą. Prisiminimuose liko rugpjūčio pabaigoje organizuota vakaronė "Vasarą palydint" Eto-bicoke jachtų klube, kurios metu pasidalinome išpūdžiais iš vasaros atostogų Kanados poilsia vietėse, iš kelionių į Lietuvą, o kai kam teko pasiguosti bėdomis ar netekus artimųjų. Iškilmingo koncerto programoje chorui paskirtas laikas 3 dainoms.

Choro vadovė L. Turūtaite parinko pačius gražiausius ir prasmingiausius dainas: *Obe-lėlė, I giminę* ir profesionalų dviejų dainų *Tėviškėle, tėviškėle* ir *Giminės* junginį. Tai visiems lietuviams gerai žinomos dainos. Tačiau repeticijų metu kiekvienoje dainoje ieškoma naujų formų, naujo skambesio, naujų nuotaikų. Tokios papras-

tos ir draugiškai šiltos vadovės Lilijos pastabos: "Man reikia ne tik profesionalių balsų, man reikia Jūsų veido, Jūsų šypsenos, nenoriu standarto, noriu, kad mūsų klausytų, mumis žavėtųsi – mes juk artistai!"

Ir visi stengiasi – garbaus amžiaus choristai, kartu su jaunesniais elegantiškai tobulina sceninius judesius, stengiasi šypsotis ne tik žiūrovui, bet ir šalia dainuojančiam draugui, atidžiai seka vadovės reikalavimus ir pastabas. Ir užtraukia dainas taip, kad net skamba visi "Vilniaus rūmai". Ryžto ir pasitikėjimo suteikia vadovės pagyrimas: "Bravo! Tokio pakylėjimo aš senokai laukiau!" Visi drauge, V. Mašalo žodžiais tariant, kaip viena šeimyna, draugiškai, iki smulkmenų aptaria aprangą tiek vyrams, tiek moterims, įvedant tautiškų elementų. Juk tai mūsų, lietuvių, šventė! Tad visi Kanados lietuviai džiaukimės šia švente, kar-

tu dainuokime, kartu trypkime į taktą su šokėjais, sustokime Lietuvos ir Kanados himnams.

Mūsų jėga – tai tarpusavio supratimas, draugiškumas ir meilė gimtajam kraštui. Tai įrodo ir choro "Daina" paskutinės dainos *Giminės* paprastas sceninis elementas – su kiekvienu posmeliu choristai žengia mažą žingsnelį žiūrovų link... arčiau mūsų gintarinės Lietuvos. Dainos žodžiai *Užtraukime dainą, kurią Lietuvoj, dainuos mūsų vaikai ir vaikaičiai*, – tai lyg ir kvietimas visiems sugužėti į šį šventinį koncertą.

TLPK choras "Daina" dar šiais metais ruošiasi surengti koncertus "Vilniaus rūmų" ir Toronto Lietuvių Namų žiūrovams, bei gerai pasiruošti 2010 m. IX Dainų šventei. Bet, manau, šiam draugiškam ir darbščiam kolektyvui, vadovaujant profesionaliai ir energingai vadovei Lilijai Turūtaitei sunkumų nebus. **L. Šimukėnienė**

JULIJA PUODŽIUKAITĖ ir TOMAS JONAITIS

saulėtą rugpjūčio 14 d. Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje sumainė žiedus.

Santuoką palaimino prelatas Edis Putrimas. Vargonais ir jautria giesme palydėjo Danguolė Radtkė. Po šv. Mišių, jauniems tik išėjus iš šventovės, iš artimųjų dovanotų dėžučių buvo paleistos peteliškės, simbolizuojančios abiejų šeimų išskilavusius amžinybės. Skraidančios peteliškės sudarė didelį išpūdį susirinkusiems. Iškilmingos vaišės vyko "Liberty Grand" salėje, ant Ontario ežero kranto. Jaunavedžius sutiko gražus jaunimo būrys sudarydami lietuviškų juostų vartus, taip pat ir tėvai su vynu, duona ir druska. Vakaro programą nuotaikingai vedė dr. Vitas Mikėnas, Tomo dėdė iš Floridos. Dalyvavo giminės ir svečiai iš Otavos ir kitų Kanados vietovių, iš JAV – Arizonos, Floridos, Kalifornijos, Virginijos, New Hampshire ir kt.

Julija – dr. Edvardo ir Nicole Puodžiukų dukra – pedagogė, dėstanti Oxford Learning Centre, Toronto "Atžalyno" tautinių šokių grupės vadovė. Tomas – *Tėviškės žiburių* redaktorės Ramūnės (Sakalaitės) ir Algio Jonaičių sūnus – toksikologijos specialistas "Cantox Health Sciences" firmoje ir "Atžalyno" valdybos pirmininkas. Jaunųjų tėveliai bei močiutės Salomėja Sakalienė, Elzbieta Puodžiukienė ir Lusina Matulevičienė linki jauniems daug laimės ir lietuviškos ateities. **AMK**

Paskubėkite patys, praneškite artimiesiems ir draugams, burkitės kartu, kvieskite vieni kitus į

KANADOS LIETUVIŲ DIENAS

2009 m. spalio 9, 10, 11 d.d. Toronte!

Kartu smagiai švęsti Lietuvos vardo tūkstantmetį ir KLB Toronto apylinkės 60-metį! Linksma muzika, lietuviškas žodis ir humoras, kurijos pristatys atlikėjai iš Lietuvos aktorė-dainininkė **NIJOLĖ NARMONTAITĖ**, 25 metus gyvuojanti linksmos muzikos grupė "**JONIS**".

KVIEČIAME VISUS PASILINKSMINTI IR DRAUGE PASIDŽIAUGTI

ATIDARYME – penktad., 7 v.v. – Toronto Lietuvių Namuose • SPEKTAKLYJE – šeštad., 11 v.r. – Prisikėlimo parapijoje • MENO PARODOS ATIDARYME – šeštad., 5 v.p.p. – Anapilyje • POKYLYJE – šeštad., 6 v.v. – Anapilyje • KONCERTE – sekmad., 3 v.p.p. – Anapilyje

LABAI LAUKIAME VISŲ!

Toronto apylinkės valdyba ir KLD rengimo komitetas

LABDAROS FONDO ŽINIOS

• Labdaros fondo valdyba dėkoja advokatams Algiui Pacevičiui ir Don Fiske, kurie padėjo užbaigti bylą dėl Slaugos namų statybos. Derybų procesu, su tarpininko pagalba, Labdaros fondas atgavo bylinėjimosi išlaidas. Kitas valdybos posėdis – spalio 28 d.

• Slaugos namų lėšų telkimo komitetas jau baigia paruošti "Auksinio vakaro" detales. Dar galima įsigyti bilietų iki spalio 17 d. skambinant Juditai Kavaliauskienei, 416-532-5337. Priedangos statyba prie įėjimo į Slaugos namus jau greitai prasidės. Prašome lankytojus laikytis įėjimo taisyklių, kol bus statybos darbai užbaigti. Šiam projektui auškojo: \$1000 – dr. G. ir M. Skrinkskai; po \$500 – J. Nacevičius ir dr. S. ir D. Valadkos; \$200 – M. Zubrickas; \$100 – V. Jasinevičienė. Visiems nuoširdus ačiū. Kitas komiteto posėdis – spalio 20 d.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su virtuve, Toronto miesto centre, ramiaje rajone, geras susisiekiams. Skambinkite po 4 v.p.p. tel. 416 656-6167.

VIDUTINIO AMŽIAUS MOKYTOJAI su pedagoginiu išsilavinimu ieško bet kokio darbo. Taiso drabužius. Gali gyventi šeimoje. Moka rusų, anglų kalbas. Skambinti bet kuriuo metu. Tel. 416 839-6857; el.paštas: laibima@gmail.com.

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS RENGIA

metinį pobūvį

spalio 14, trečiadienį, 12 v.p.p.

"Vilnius Manor" III-čio aukšto menėje

ŠILTI PIETŪS SU VYNU, BUS LOTERIJA

Programą atliks choras "DAINA"

BILIETAI – \$20

Gaunami pas: **Vladę Strimaitis** tel. 416-762-7792
ir **Birutę Tamošiūnas** tel. 416-761-9992

Tautodailės paskaita

Lietuvių tautodailės instituto visuotinis narių susirinkimas įvyks š.m. spalio 10, šeštadienį, 1.30 v.p.p. Toronto Lietuvių Namų septyni-oje. Ten pat, 3 v.p.p. vyks dr. Mildos Richardson paskaita "Lietuviški koplytstulpiai ir koplyčios: revoliucija, tremtis ir atgimimas". Dr. Richardson, gimusi Vokietijoje, augo ir ligšiol yra veikli Bostono lietuvių bendruomenėje ir Šv. Petro lietuvių parapijoje. Ji Bostono universitete įsigijo magistro ir daktarato laipsnius meno istorijos srityje, dabar dėsto architektūros ir meno istoriją Northeastern universiteto architektūros mokykloje, taip pat Emmanuel College, dailiojo meno skyriuje. Dr. Richardson yra daugelio straipsnių autorė, ypač istorinės ir sakralinės architektūros, Lietuvos tautodailės temomis, žymi paskaitininkė, dalyvavusi įvairiose konferencijose JAV, Kanadoje bei Lietuvoje, ir dabartinė "Society for Architectural Historians" New England (JAV šiaurės rytų) skyriaus pirmininkė.

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimo rengėjai kviečia ne tik instituto narius/nares, bet ir visus, besidominčius tautodaile, pasinaudoti šia išskirtina proga išgirsti iškilią mokslininkės paskaitą. **Inf.**

EVANGELIJOS ŽINIŲ TŪKSTANTMETIS ILGAAMŽEI LIETUVAI

SPALIO 31, šeštadienį, 2 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje Toronte

PASKAITA –

Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko

arkiv. Sigito Tamkevičiaus, SJ:

"Šv. Brunono misija ir evangelizacijos iššūkiai Lietuvos tūkstantmečio kontekste".

Po paskaitos – meninė dalis, vaišės ir pabendraavimas su svečiais

LAPKRIČIO 1, sekmadienį, 2 v.p.p., KAPINIŲ LANKYMO DIENĄ MIŠIOS –

"Už visų amžių Lietuvos kankinius ir tikinčiuosius, tūkstantmečio Evangelijos žinių Lietuvai šviesoje".

Mišias aukos

arkiv. Sigitas Tamkevičius, SJ,

su visais suvažiavusiais lietuviais kunigais.

ATEIKITE! DALYVAUKITE!

Rengia – KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRAS

TORONTONT

Anapilio žinios

• Mūsų parapijos šventei – Lietuvos kankinių atleidams altorius ir šventovę gėlėmis išpuošė mūsų KLK moterų draugijos skyriaus narės, visose šventės pamaldose giedojo ir vakaro pokylyje dainavo mūsų parapijos chorai, vadovaujami Vito Balytos, Deimantės Grigutienės ir Valdo Ramanausko, o visą šventę ruošė bei tvarkė mūsų administracinė sekcija, vadovaujama Dalios Ažubalienės.

• Ateinantį sekmadienį bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Kanados vyskupų reikalams. Tai rinkliavai vokeliai buvo išdalinti.

• Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje spalio 11, ateinantį sekmadienį, jau pereinama prie žiemos laikotarpio sekmadieninės Mišių tvarkos, ir tą dieną Mišios jau bus aukojamos 2 v.p.p.

• Evangelijos žinių tūkstantmečio ilgaamžei Lietuvai išskilmės įvyks spalio 31 ir lapkričio 1 dienomis. Spalio 31, šeštadienį, 2 v.p.p. – arkiv. S. Tamkevičiaus, SJ, paskaita Prisikėlimo parapijos salėje Toronte ir meninė dalis bei vaišės ir pabendraavimas su svečiu. Lapkričio 1, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, 3 v.p.p. – Anapilio parapijos Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus už visų amžių Lietuvos kankinius ir tikinčiuosius tūkstantmečio Evangelijos žinių Lietuvai šviesoje. Mišias aukos arkiv. S. Tamkevičius, SJ, su visais suvažiavusiais lietuviais kunigais.

• Prie šventovės durų yra padėti lankstinukai anglų kalba apie katalikiškąją pažiūrą į dovanojimą mirusiojo sveikų kūno dalių persodinimui negaluojuantiems gyviesiems. Prašome tuos lankstinukus pasiimti ir pasiskaityti.

• Anapilio knygyne platinama *Žodis tarp mūsų* knygelių rugsėjo-spalio laida. Taip pat galima įsigyti “Dainavos” vyrų vieneto garsaploktę (CD) “Sešiese” ir už \$10 kun. Placido Bariaus, OFM, pamokslų knygą “Meilei to negana”.

• Mišios spalio 11, sekmad.: 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Oną Baliūnus; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje spalio 11, sekmad., 2 v.p.p. už a.a. Feliksą Kasperavičių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 10, šeštad., 3 v.p.p. už a.a. Vandą Lapienienę.

NUMIZMATAS norėtų pirkti senų lietuviškų monetų, kariuomenės Vyčio kryžių, šaulių organizacijos medalių ir senų Petro Rimšos atminimo (commemorative) medalių. Skambinti tel. 905 272-2055.

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI
vidaus ir išorės; 20 metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

Prisikėlimo parapijos žinios

• Santuokos sakramentą parapijos šventovėj priėmė Emilija Bušinskaitė su Gregory Boyer.

• Spalio 5 d. palaidota a.a. Valerija Kecorienė, 92 m. Palko seseris Emiliją Stasieneį Lietuvoje ir Bronę Vasieneį Amerikoje bei giminingas Šipelių, Čitavičių ir Urbonų šeimas.

• Pirmos Komunijos ir Suvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos prasidės spalio 18 d., po 10.45 v.r. Mišių. Vaikučiai registruojami parapijos raštinėj – 416 533-0621.

• Filipinuose didelė audra padarė daug žalos, žuvo daugiau kaip 250 žmonių, liko apie pusę milijono benamių. Kas norėtų padėti nukentėjusiems, gali tai padaryti per Toronto arkivyskupijos “ShareLife” agentūrą, rašant čekius parapijai ir pažymint, kam auka skirta.

• KLK moterų draugijos parapijos skyriaus narės sekmadieniais pardavinėja jų pačių iškeptus pyragus. Praeitais metais skyrius savo uždirbtus už pyragus ir susirinkimuose vestas loterijas pinigus – (\$2,700) išdalino parapijai, Išeivijos sielovada, “Labdaros” slaugos namams, “Kretingos” ir “Romuvos” stovyklavietėms ir labdarai Lietuvoje. Pirmininkė Daiva Miceikaitė-Vorps ir valdyba prašo skyriaus nars iškepti pyragų ir sekmadieniais atnešti į salę.

• Kanados lietuvių katalikų centras, Lietuvos vardo tūkstantmečio proga, organizuoja paminėjimą spalio 31 d., 2 v.p.p. šios parapijos salėj. Kalbės Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ, tema “Šv. Bruno misija ir Evangelizacijos iššūkiai Lietuvos tūkstantmečio kontekste”. Po paskaitos bus meninė dalis, kurią atliks “Volungės” choras ir “Volungės” moterų ansamblis, vyks vaišės ir pabendraavimas.

• Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyks spalio 23-24 d.d. parapijos salėse. Daiktus galima atvežti į salę spalio 20-21 d.d. Taip pat reikės plastikinių maišų ir ypač vyrų darbo jėgos.

• Dr. Vida Ramonienė spalio 25 d., 12 v.d. parapijos kavinėje kalbės tema: “Istoriniai pastebėjimai apie Prūsijos lietuvių”. Ji pati remia Kauno universiteto studentus ir nori, kad ir kiti prie to projekto prisidėtų.

• Mišios sekmadienį, spalio 11: 8 v.r. už a.a. Vandą Ši-diškieneį; 9 v.r. už a.a. Gintą Strumilą; 10.45 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Oną Beresnevičienę, už a.a. Sofiją Skukauskienę; 12.15 v.d. už a.a. Albiną ir Izabelę Slivinskus ir už a.a. Apoloniją Matulaitienę.

Atitaisymas. TŽ nr. 39, 15 psl. po nuotrauka išspausdinta “Vitražas E. Nekrošiaus”. Turi būti A. Nakrošiaus.

DĖL ILGO PADĖKOS DIENOS SAVAITGALIO TŽ bus išleidžiami spalio 14, trečiadienį, ne antradienį, kaip įprasta. Administracija ir redakcija nedirbs Padėkos dieną – spalio 12, pirmadienį.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį pamaldos įprastu laiku – 11.15 v.ryto.

• Padėkos šventės pamaldos vyks spalio 18 d., 11.15 v. ryto, po kurių 1 v.p.p. Lietuvių Namų patalpose vyks Moterų draugijos rengiama Padėkos šventės puota. Bilietus platina Ana Langienė, 416 233-0511.

• Konfirmantų pamokos prasidės sekmadienį, spalio 25, po pamaldų ir vyks kas sekmadienį iki š.m. gruodžio 13 d. 2010 metų tvarkaraštis bus paskelbtas gruodžio mėnesį.

Lietuvių Namų žinios

• Lietuvių Namų valdybos posėdis įvyks spalio 6 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• LN tinklalapis, lietuvių kalba: www.torontolietuviunamai.com, anglų kalba: www.li-thuanianbanquethalls.ca.

Maironio mokyklos žinios

• Dėmesio, tėveliai! Spalio 10 d. pamokų nebus – Padėkos savaitgalis. Dar primename, kad spalio 9, 10 ir 11 d.d. vyks Lietuvių dienos.

• KLMK dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius paukojo \$350 Toronto Maironio mokyklai. Dėkojame.

• Sveikiname Juliją Kriščiūnaite, kuri ruošia Maironio mokyklos chorą Dainų šventei. Jai padeda Janet Kriščiūnienė ir Diana B. Calderon.

• Dėkojame “Paramos” kredito kooperatyvui, paaukojusiam mokyklai sąsiuvinių bei kitų reikmenų.

• KLB Švietimo taryba, vad. V. Biretos, nupirko mokyklai daug vertingų knygų iš Lietuvos ir JAV. Nuoširdus ačiū.

• Kun. V. Staškevičius veda tikybos pamokas vyresniesiems skyriams. Mkt. Regina Simonaitienė toliau tikybą dėstys jaunesniems. **Živilė**

AUKOS

Šv. Jono lietuvių kapinių mašinų vajui aukuoja: \$500 – P. Krilavičius, E. Bersėnienė; \$300 – V. ir E. Starkevičiai. Dėkojame aukojusiems.

A.a. Jeronimo Pleinio, žymaus visuomenininko šviesiam atminimui pagerbti, Antanas Bumbulis *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$100.

Mylimai tetai a.a. Valei Kecorienei mirus, reikšdami užuojautą visai Vitolio Šipelio šeimai, dr. J. ir A. Sungailų šeima *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$100.

KLKM dr-jos Lietuvos kankinių šventovės skyriui 60 m. gyvavimo proga aukuoja: \$60 – A. Valadkienė; \$50 – O. Dementavičienė, Z. Jonikienė (savo mamos a.a. Monikos Jurkšienės XII metinių proga).

KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ ORGANIZACINIS KOMITETAS PRANEŠA, kad sekmadienį, spalio 11, yra užsakytas specialus autobusas, kuris važiuos nuo “Vilnius Manor” – 1.30 v.p.p. Sustos Prisikėlimo parapijoje – 2 v.p.p. Autobusas atgal nuo Anapilio išvažiuos 6 v.v. Norintys juo pasinaudoti prašomi užsiregistruoti “Vilnius Manor” ir Prisikėlimo parapijoje. **Inf.**

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras rugsėjo 13, sekmadienį, 9.30 v.ryto pradėjo savo 59-ąjį giedojimo sezoną. Po Mišių vyko vaišės choristams, paruoštos Loretos Polichauskaitės, Antano J. Mickaus papuoštoj salėj. Choro nuotraukų albumai buvo sudėti gerų senų laikų nuo 1952 m. iki dabar prisiminimui. Susirinkime choristai vėl išrinko tą patį komitetą: Loretą Polichauskaitę, Vytautą Givį ir Antaną J. Mickų. Vargonininkai šiemet bus muz. komp. Aleksandras Stankevičius ir muz. Colette Favretti. Choro skaičius vis mažėja kasmet, choras lieka parapijinis. Dainoms yra Montrealio lietuvių choras. Šiemet dalis mūsų choristų dalyvavo Dainų šventėj Lietuvoje. Popietė linksmai praėjo. Šitas choras vis ieško naujų balsų – kviečiame prisijungti. **SJM**

Baltiečių menininkų draugijos rankdarbių ir meno paroda vyko Aušros Vartų parapijos salėje spalio 3-4 d.d. Atidarymas ir vaišės buvo šeštadienį, spalio 3, 2 v.p.p. Parodoje dalyvavo 12 menininkų: 8 lietuviai, 3 estai ir 1 latvis. Buvo išstatyta 41 paveikslas ir tautodailės grupės darbai: audiniai, kilimai, medžio dirbiniai, juostos, tautinės lėlės.

Aušros Vartų parapijos komitetas ruošia pietus spalio 25 d., po 11 val. Mišių. Jau bus grįžęs naujasis klebonas kun. Paulius Mališka. Bus puiki proga su juo susitikti, pabendrauti, priimti jį į savąją bendruomenę. Stalus 10-čiai žmonių galima užsisakyti pas parapijos komiteto narius. Auka – \$25. Vaikams iki 16 metų įėjimas nemokamas. **DS**

Šv. Kazimiero parapija

Tradiciniai grybų pietūs įvyko spalio 4 d. po Mišių, kurias aukuoja klebonas kun. Aloyzas Volskis. Mišiose giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Prie giesmių prisidėjo vyrų trijulė iš Montrealio lietuvių choro, kurie giedojo Gounod *Sancta Maria*. Minint šv. Pranciškaus šventę, sol. Guy Zenaitis Komunijos metu giedojo *Šv. Pranciškaus maldą*. Po Mišių parapijos salėje visus pasveikino kun. A. Volskis. Vyrų kvartetas visus linksmino savo dainomis. Visi pasigardžiuodami valgė kiaulienos kepsnius su grybais, dešras su kopūstais bei kitais priedais. Buvo tiekiamas baltas ir raudonas vynas, vėliau pasigardžiuta prie parapijiečių keptų tortų stalo. Vyko loterija, kurios pelnas skirtas parapijai. Buvo daugiau kaip 30 laimikių. Pietų metu pranešimą apie PLJ kongresą, kuris įvyks Brazilijoje metų pabaigoje, padarė du jaunimo atstovai. Jie paaiškino kongreso tikslus ir numatytą programą. **MZ**

Kvartetas, linksminęs “Grybų pietų” dalyvius: iš k. Rytis Bulota, Haroldas Celtorius, vad. muz. Aleksandras Stankevičius, Antanas Mickus, Alfredas Pališaitis

GIMNAZIJOS SUKAKTIS. Spalio 23 d. Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija, viena seniausių mokyklų rajone, švęs garbingą 90 metų jubiliejų.

13.30 val. Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventovėje bus aukojamos šv. Mišios; 15 val. miesto kultūros centre – Sukakties šventė. Maloniai kviečiame joje dalyvauti visus buvusius mokytojus ir mokinius. Dalyvausiančius prašytume registruotis iki spalio 15 d. elektroniniu paštu: mokyklai90@gmail.com arba telefonais: +370-443-26137; +370-686-76837. Nuoširdžiai Jums dėkojame už bendradarbiavimą. Iki malonių susitikimų.

Gimnazijos bendruomenės vardu,
L.e. direktoriaus pareigas einanti **Janina Palenskienė**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349